

VU bewaart identiteit!

Nadat de door Bert Anciaux opgestarte vernieuwingsbeweging ID21 op vrijdag 9 januari aan de pers werd voorgesteld, ontstond er binnen de VU een gevoel van onzekerheid (zie ook blz.4). Aanleiding daartoe waren de verklaringen van sommige vernieuwers aan het adres van de partij. Zo beweerde een vertegenwoordiger van de vzw Stem (Samen tegen elke misstand bij de overheid) „niet geïnteresseerd te zijn in het huidige VU-project. Wij hebben niet met de VU, maar met Bert Anciaux gepraat. Er kunnen op termijn wel allerlei soorten coalities gevormd worden. Vooralsnog spreken we ons daar niet over uit.” André-Emiel Bogaert van de Vrije Democraten Aalst zei dat er tijdens de vernieuwingsonderhandelingen „geen afspraken met de VU werden gemaakt. Wij maken deel uit van een onafhankelijke beweging. Voor de verkiezingen kunnen verschillende stromingen samenvloeien. Na verkiezingen kan een dergelijk proces zich herhalen.” Bert Anciaux benadrukte dat eerst „een onafhankelijke beweging uitgebouwd wordt. Over enkele maanden zullen dan de alliantie-gesprekken met de VU plaatsvinden.”

Na de bijeenkomst van de partijraad op zaterdag 10 januari en het partijbestuur op maandag 12 januari, hielden waarnemend VU-voorzitter Patrik Vankrunkelsven en ondervoorzitter Nelly Maes een druk bijgewoonde persconferentie. Vankrunkelsven

erkende dat door verklaringen van de VU en van de vernieuwingsbeweging "speculaties" waren ontstaan. „Door de verklaringen leek het alsof de beweging en de partij niet steeds op dezelfde lijn staan. Dat roept vragen op bij de pers en leidt tot ongenoegen bij sommigen in de partij. Na raadpleging van de partijraad en het partijbestuur blijft de VU er unaniem van overtuigd dat de vernieuwingsoperatie noodzakelijk is. De VU gaf in december de opdracht aan Bert Anciaux om deze operatie uit te bouwen. Ook vandaag geniet hij van de partij de volle steun om de nieuwe beweging ID21 verder vorm te geven. Daarnaast blijft de VU haar rol als politieke partij spelen en bewaart de partij haar identiteit. Met de beweging streven we uiteindelijk naar een nieuw beleid. Dit kan en moet in wederzijds respect. Het is en blijft daarbij de bedoeling dat de VU en ID21 onder de vorm van een alliantie naar de kiezer stappen.” De verkiezingsalliantie werd ook onderschreven door Vincent Van Quickenborne van de organisatie Triangel en Pieter Vandekerckhove van het Centrum voor Politieke Vernieuwing (CPV).

En wat met het Vlaams-nationaal gedachtengoed?

Patrik Vankrunkelsven: „Het volksnationalisme is het waarmerk van de VU. Wij gaan noch onze ideologie, noch de naam van onze partij te grabbel gooien.”

(evdc)

DONDERDAG 15 JANUARI 1998

42ste JAARGANG - Nr. 3 - 35 Fr.

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Bij BBL spreekt men

Nederlands	5
Harde aanpak TAK	5
Splitsing SZ	6
Puzzelen en speuren	12
Oorlog	14

Het is haast onvermijdelijk dat de vernieuwingsbeweging die o.l.v. Bert Anciaux ook binnen de Volksunie vele vragen oproept. Vooraleer tot besluiten te komen willen we alle elementen een na een op een rij zetten. Het gaat om vernieuwing, niet om verruiming. Waarom? Verruimen is voor anderen de deur openzetten in de hoop dat ze toetreden en het programma aanvaarden. Vernieuwen is door de inbreng van buitenstaanders een gedaanteverwisseling, zowel naar inhoud als naar vorm, ondergaan. Zo verruimde de PVV door „overloop” van gevestigde politici, maar bleef de aangekondigde inhoudelijke vernieuwing uit. De CVP verruimde zich met *Bekende Vlamingen*, maar ook daar bleef programmatische vernieuwing achterwege. Binnen de SP speelt zich een „operatie orde op zaken” af, geleid door Louis Tobback die daarvoor van 85% van de SP-leden een mandaat kreeg. De poging om groen-links en centrum-links samen te brengen via *Het Sienjaal* is een roemloze dood gestorven. De aanvankelijke soepelheid van Agalev, met het rotatiesysteem als symbool, is ver weg. De Vlaamse groenen snakken naar adem. Ons tot Vlaanderen beperkend zien we een vastgeroest politiek landschap waar ondanks pogingen van bevlogen parlementsleden voor een *Nieuwe Politieke Cultuur* de kloof-met-de-burger niet te dicht valt. De politicus beweert zijn best te

doen, de burger houdt vol dat hij te vaak bedrogen werd en put zijn gelijk uit de feiten: de herbenoeming van Wathelet, de reacties van Dehaene en Delcroix na het Rwanda-rapport, enz...

„De Wetstraat” verziekt zichtbaar verder waardoor de burgers aangezet worden het individueel of in groep(jes) tegen de politieke wereld op te nemen. Dit leidt tot de paradoxale toestand dat wie voor de de-

Risicovol, maar niet onmogelijk

mocratie opkomt niet meer bij een partij aansluit, maar er zich tegen afzet door een „politieke beweging” op te richten of aan te hangen.

Voor zo'n mensen is geen enkele politieke partij nog geloofwaardig. Nochtans hebben alle partijen, ook de maagdelijke groenen, geprobeerd hen te bekoren; allen hebben gefaald. Om vele redenen - gaande van Agusta, over Dutroux en hormonenmaffia tot langdurige werkloosheid wijzen de zgn. kritische burgers de partijen

radicaal af. Deze evolutie dwingt de politieke wereld tot inkeer, want de toestand mag niet onderschat worden, hij is ronduit gevaarlijk. Als er niet tijdig wat ten goede gebeurt dreigt een generatie van eeuwig misnoegden te ontstaan waardoor voor autoritaire uitwassen moet gevreesd worden.

De partijcenakels bedenken remedies. De CVP zoekt plaatselijk sociaal geëngageerden, de SP maant haar mandatarissen tot meer lokale werking aan, de VLD zet haar komend congres open voor waarnemers in de hoop deze achteraf binnen te rijden, Agalev stelt vast dat de burgers wel kritisch zijn, maar niet groen. Slotsom: de mondig medemens is niet partijgezin, hij ziet zijn heil in een politieke beweging.

Vanuit deze wetenschap is bij de Volksunie de gedachte gegroeid om deze kritische burgers een thuis te geven. Dit kan niet onder het partijdak, maar in een *belendende* nieuwe structuur, opgezet door Bert Anciaux op voorwaarde dat hij als partijvoorzitter tijdelijk terugtreedt. De operatie is nooit eerder vertoond in dit land. Ze wijkt totaal af van de klassieke vernieuwingssjablonen. Ze is tegelijk origineel én risicovol; echter niet onmogelijk. Op voorwaarde dat enkele strikte afspraken worden geëerbiedigd.

En deze zijn: de Volksunie moet haar eigenheid en rol van democratisch nationalistische partij behouden en blijven

vervullen. D.w.z. dat de verdere afwerking van de staatsvorming prioritair blijft; dat haar mandatarissen het programma op alle echelons proberen te verwezenlijken; dat de zorg om de Vlaamse identiteit, ook in Brussel, opgevoerd wordt; dat welzijn, welvaart en vrede voor de hele Vlaamse natie blijvend worden nagestreefd. Enz...

Alle bewegingen die daarbij bondgenoot willen zijn, zijn welkom, ofwel binnen de partij, ofwel onder de koepel van ID21. Hun doelstellingen moeten gelijklopend blijven en elkaar niet tegenspreken. Maar vooral zal hun draagvlak breder, dus ook richting Vlaamse beweging, uitgebouwd moeten worden. Tenslotte zal het verkiezingsplatform waarmee de alliantie (van VU en ID21) mensen tot in het kleshokje wil bekoren geen dunne spoeling zijn, maar minstens even aantrekkelijk als het VU-programma!

Tevens willen wij herhalen dat de partij het aan haar achterban verplicht is elke stap in het vernieuwingsproject te melden. Dit project is uniek, een onvoorzichtigheid kan het vertrouwen tussen top en basis fataal verstoren. Het lijkt ons ook aangewezen de operatie te laten omkaderen door een kleine groep bestaande uit interne en externe mensen, vertrouwd met wat vandaag in onze maatschappij aan de orde is.

Maurits van Liedekerke

Het failliet van een wet?

Sinds enige tijd is er een nieuwe faillissementswet. Die moet voorkomen dat bedrijven op de fles gaan. Vorig jaar waren er dat meer dan 7.000 en hun aantal stijgt jaar na jaar. De wet voorziet in een vroegtijdige bemiddeling en moet trachten aan te sturen op een soort van minnelijke schikking tussen schuldenaar en schuldeiser. In de oude wetgeving was

zo'n mogelijkheid tot 'gerechtelijk akkoord' ook al voorzien, maar ze werd zelden gebruikt. Het goede aan de nieuwe wet is dat ze faillissementen tracht te voorkomen. Ze brengt echter nu al zoveel extra werk met zich mee – zonder extra personeel – dat de dossiers vertraging oplopen. En zo zullen leiden tot ... faillissementen.

◆ DOORDEWEEKS ◆

■ Getuigenissen van **X1** over moorddadige sexfeiten en -jachtpartijen schrikken België even op. Als alles waar is, zorgt dat voor bijzonder weinig commotie. Als het niet waar is eigenlijk ook.

■ Een journalist van Le Soir illustreerd wordt veroordeeld tot een schadevergoeding van een half miljoen fr. omdat hij een privé-foto van onderzoeksrechter Dutroux ongevraagd bij een artikel plaatste.

■ Wie een tweedehands **auto** koopt is in meer dan 80% van de gevallen eraan voor de moeite: met de kilometerteller wordt stevast geknoeid.

■ De rechter die zijn echtgenote aan SM liet, neemt **ontslag**, maar overweegt naar het Europees Hof van de Rechten voor de Mens te stappen.

■ De auteurs van jeugdboeken eisen een **leenvergoeding**. Door bibliotheken zien ze nogal wat auteursrechten door hun neus geboord.

■ De **ballontocht** rond de wereld van Wim Verstraeten gaat wegens een technisch mankement niet door.

■ Minister van Volksgezondheid Marcel Colla verbiedt de verkoop van hersenen, ogen, milt, amandelen, ... van dode **runderen**.

■ Waarschijnlijk omdat ook zij collega's en familie overleeft, heeft de Europese Commissie beslist over te gaan tot een verbod op het **klonen** van mensen. België wacht.

■ Het Vlaams onderwijs gaat **staken**. De vakbonden zijn niet tevreden met het gegeven dat geld van het middelbaar onderwijs wordt overgeheveld naar het basisonderwijs. Ook de benoemingsstop valt nog altijd niet in goede aarde.

■ In Merksplas zijn meer dan 400 **biggen** afgeslacht. Daarmee wil het ministerie van Landbouw een mogelijk varkenspest-besmetting voorkomen.

■ De VRT geeft VTM een **blauw oog**: de VRTBV's mogen waarschijnlijk niet naar VTMBV's tijdens de uitreiking van 'Het Gouden Oog'. Tenzij voor heel veel geld natuurlijk.

Samen-werken

„Kleine groepjes alleen kunnen niets. Er komen alleen resultaten als we samenwerken en daarom ben ik zo blij dat TriAngel zich heeft aangesloten bij de beweging van Bert Anciaux. Ik vind het erg belangrijk dat iedereen kan bepalen welke onze strijdpunten zullen zijn. De lijststem afschaffen, stemrecht in plaats van stemplicht, de bevolking betrekken bij de besluitvorming en niet meer alles laten bepalen door de politieke partijen. (...) Wij zijn niet bezig met het verwerven van macht, maar willen wel invloed uitoefenen om van België een echte democratie te maken.”

Mady Vermeulen, militante van TriAngel, in *Het Belang van Limburg*, zaterdag 10 januari 1997.

FRANSTALIGHEID

Zoals bekend heeft Vlaams minister van Binnenlandse Zaken **Leo Peeters** een brief naar de faciliteitengemeenten gestuurd. Daarin staat dat iedereen die in het Frans bediend wil worden daar voortaan telkens opnieuw moet om vragen. Tot voor kort konden de Franstaligen voor eens en voor altijd faciliteiten aanvragen. Dat zette de ééntaligheid van de Vlaamse randgemeenten rond Brussel op de helling. Overigens verkregen de Franstaligen faciliteiten om zich aan te passen. Faciliteiten hebben aldus een tijdelijk of uitdovend en geen blijvend karakter.

De Franse gemeenschapsregering is het daar niet mee eens. Ze stapte naar het *Overlegcomité* van regeringen omdat ze meent dat de brief van de minister een belangenconflict tussen de gemeenschappen in het leven roept en de Franstalige belangen schaadt. Ook de Waalse gewestregering ondernam dezelfde stap. Het toont aan dat het Wallingantisme plaats ruimt voor de Franstalige belangen van een Waals-Brussels front.

MORZEL GROND

Om de federale regering tot een uitspraak te dwingen interpeleerden **Olivier Mangain** (FDF) en **Serge Moureaux** (PS) premier Dehaene (CVP) over de kwestie. Het viel op dat de eerste minister er als de pinken bij was om te antwoorden. Dat is niet zijn gewoonte. Het behoort wel tot zijn handelsmerk om zich niet ten gronde uit te spreken. Een louter juridische uitleg is daar het geschikte middel voor. Dehaene zei dat „wie vindt dat minister Peeters zijn boekje te buiten gegaan is naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht of naar de Raad van State moet trekken.” Daarmee gaf hij te kennen niet gewonnen te zijn om het ogenschijnlijk probleem bij het Over-

legcomité aan te kaarten. De premier bevestigde dat de Vlaamse gemeenschap over de administratieve bevoegdheid beschikt om "precisering" aan de faciliteitenwet aan te brengen.

VU-kamerlid **Annemie Van de Casteele** eiste dat de premier wat meer duidelijkheid aan de dag zou leggen. „Ik vraag dat de eerste minister duidelijk zou maken wat er onwettelijk is aan de brief. Ik vraag dat hij ervoor zou zorgen dat de grondwet en de taalwetten worden gerespecteerd en dat de Sint-Michielsakkoorden volledig zouden worden uitgevoerd, ook wat de regionalisering van de gemeente- en provinciewet betreft. Als ook het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde wordt gesplitst, zullen we misschien eindelijk in een echt ééntalig gebied leven. Wij zullen alleszins geen morzel grond meer aan het Franstalig imperialisme afstaan. Wij dulden niet langer de Franstalige provocaties.”

HOOPVOL

Lucie Drossaert, ex-gemeenteraadslid en momenteel zetelend voor de onafhankelijken van ANTW'94 in de districtsraad van Deurne, zet definitief de stap naar de VU. Enkele gesprekken tussen het bestuur van de VU-Groot-Antwerpen en Drossaert bevestigen dat er voldoende wederzijds vertrouwen is om een keuze voor de VU te maken. Het positieve en hoopvolle karakter van de wijze waarop de VU politiek bedrijft, heeft haar overtuigd om zich te engageren voor de Vlaams-nationalisten.

BEZOEK

Bert Anciaux, VU-senator en inspirator van de vernieuwingsbeweging ID21 is met vakantie naar Zuid-Afrika. Hij zal er gewezen CVP-voorzitter **Johan Van Hecke** bezoeken. Naar aanleiding daarvan

stuurde het *Vlaams-radicaal en democratisch actiecomité VLAKAF* een brief naar Van Hecke.

Hem wordt niet zonder ironie gevraagd „een aantal ons inziens belangrijke politieke thema's aan de heer Anciaux voor te leggen. Het lijkt ons voor een democratisch nationalist, wat de heer Anciaux beweert te zijn, voor de hand te liggen dat de Brusselse kwestie prioritair moet zijn. Welke strategie moet Vlaanderen voor Brussel uittekenen? Welke middelen moeten daarvoor ingezet worden? Zijn dit geen actuele thema's? Als Brusselaar moet de heer Anciaux weten dat er hard gewerkt moet worden aan een positief Brussel-project en dat er gestreden moet worden tegen een bepaalde dorpsmentaliteit aan Schelde- en Dijle-oeveren, die Brussel wil afschrijven en Vlaanderen ten prooi wil laten vallen aan een zompig provincialisme. Vlaanderen moet in Brussel een nationale verantwoordelijkheid opnemen. Het heeft daarvoor de middelen, het economisch profiel en een resem beleidsinstrumenten. Alleen de ambitie ontbreekt.”

De bezorgdheden van VLAKAF over Brussel zijn terecht. Maar, de organisatie kan noch **Vic**, noch **Bert Anciaux** verwijten onvoldoende de Vlaams-Brusselse belangen te verdedigen. Integendeel, beiden hebben reeds tot in den treure de desinteresse vanuit Vlaanderen voor Brussel aangeklaagd. Wel maakt de brief van VLAKAF duidelijk dat de niet-partijpolitieke beweging, waaronder het progressieve VLAKAF, voor de vernieuwing vreest. Waarnemend VU-voorzitter **Patrik Vankrunkelsven** heeft alvast ontkend dat de VU het communautaire profiel zal terugschroeven. Het ware niet onverstandig mocht de partij zo snel mogelijk ook de niet-partijpolitieke beweging bij de vernieuwing betrekken.

VERHOFSTADT

Tijdens een toespraak naar aanleiding van de nieuwjaarsreceptie, zette VLD-voorzitter **Guy Verhofstadt** de electorale campagne van zijn partij in. Verhofstadt wil zoals bekend de Roomsrode meerderheid breken. Daarom hecht hij zoveel belang aan de verkiezingen voor de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers. Het is vooral daar dat de huidige meerderheid het onderspit kan delven. Al houdt Verhofstadt geen rekening met asymmetrische coalities. Want de meeste VLD-kopstukken zullen op de kamerlijst prijken. Daar moet VLD-boegbeeld **Marc Verwilghen** zich naar schikken. Hij zou nochtans liever in de Senaat zetelen. De "reflektiekamer" zint Verwilghen. Op een senaatslijst kan bovendien zijn populariteit in electorale monsterscores worden omgezet. Verhofstadt blijft liever zelf de "numero uno". En dus dingt Verwilghen na

Alexandra
goes
Classic
XXVI

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend Van Liederkerke, schetst u mijn verbazing toen ik hoorde dat Vlaams minister van Begroting Wivina De Meester een uitleg kwam doen over een wet op de kansspelen. Ze wil veel gokellende voorkomen, maar niet als het gaat om 'Vlaams volksvermaak'. Tenminste dat verkondigde ze in het programma „Voor Dag en Dauw” op de radio. En wat is nu typisch Vlaams volksvermaak volgens de minister? Het schijten van een koe! Gaat daarmee naar de progressieve belgicisten om uit te leggen

dat Vlaanderen ook een cultuur heeft. Waarschijnlijk heeft de minister ooit eens 20 fr. en een te lauwe koffie ingezet op een koe die op een voetbalveld liep om te schijten. Het beest heeft waarschijnlijk gekakt in het vak van de minister, want Bella mag het blijven doen. Daar dampst mij niet alleen de koekoek, maar ook de vlaai, vriend persman! Het is trouwens al zover dat de vakbond van rundveekwekers niet alleen meer te kampen heeft met BSE-koeien, maar ook al met CVP-runderen. Eerst Dehaene, nu Demeester ... ge zoudt van minder de staart opheffen! Het verraste mij ook een beetje dat uw gewezen-maar-terug-omkomst-zijnde baas zijn nieuw materiaal allemaal groepeerde onder de koepel ID21. Hij zal niet veel meer moeten werken als hij maar

21 mensen wil. Trouwens: mijn madam zegt me dat hij moet oppassen met teveel letterwoorden. Voor ge het weet begint Verhofstadt met een GB-INNO-BM, ene Van Peel met een AD-Delhaize en Vanhecke met DIL100.

Ik ga er in alle bescheidenheid ook vanuit dat de alliantie het bij de verkiezingen zal doen met de slogan: 'De VU? Een goed ID!'. Ook dat raad ik u af. Na '300.000 maal nee!' en 'Laat de democratie nooit meer zwijgen', toch twee succesvolle ideeën, is het niet goed om uit te pakken met een positieve boodschap. Praat er eens over met uwen baas.

De Gele Geeraerts

◆ DOORDEWEEKS ◆

een hevige interne discussie naar een zetel in de federale kamer, allicht vanuit Antwerpen, misschien vanuit Brussel. Of blijft Verwilghen in Dendermonde? Zoals hij zelf wil.

Verhofstadt zei bovendien niet ongunstig te staan tegenover de meerdere vernieuwingspogingen. De VLD verkiest om de huidige partijstructuren te behouden, nodigt anderen uit bij de partij aan te sluiten. De programmapunten van de electorale campagne worden: werkgelegenheid, het aantrekken van bedrijven naar België en Vlaanderen, de kwaliteit van de besluitvorming en het tegengaan van onveiligheid en corruptie. Opvallend is dat Verhofstadt geenszins de communautaire snaar betokkelde. Wanneer hij niet voor de partij, maar in eigen naam een toespraak houdt, spreekt hij andere taal.

DEPREZ

Gewezen PSC-voorzitter Gérard Deprez is uit de Franstalige christen-democratische partij gezet. Hij heeft de duimen moeten leggen voor de huidige voorzitter Charles-Ferdinand Nothomb, met wie hij sinds geruime tijd in onmin leeft. Deprez is niet van plan ontslag uit het Europees parlement te nemen.

Het Europees parlementslid stuurde aan op een Waals kartel met de PRL. Daarmee wou hij de macht van de PS breken. In het federale België slinkt de macht van de PSC. De partij is niet langer verzekerd van het overwicht in oorspronkelijk louter "Frans-talig-Belgicistische" cenakels als het leger, de bankwereld of de diplomatie. Bovendien is haar machtsdeelname op alle beleidsniveau's niet langer onvoorwaardelijk. De PSC mist tevens de boot van de vernieuwing. De PRL loopt met dat profiel weg. Deze partij stelt zich ook communautair radicaler op. Nadrukkelijker dan de PSC, verdedigt ze de belangen van de Franstaligheid.

Hoewel ook Nothomb gesprekken met de PRL aanging, kiest hij voortaan voor een autonome "centrum-partij". De druk van de linkerzijde is daar niet vreemd aan. Alleszins is het vertrouwen tussen PSC en PRL flink geschaad. PRL-voorzitter Louis Michel speelde vuil spel door een interne nota over formatiebesprekingen tussen beide partijen bekend te maken.

GELDTRANSPORTEN

De jongste weken zijn bij twee gewapende overvallen op geldtransporten drie begeleiders gedood. De gangsters gaan ongemeen brutaal en cynisch te werk. Met behulp van echt lijkende politie- en rijks-wachtvoertuigen maken ze niets-vermoedende begeleiders en dus weerlozen genadeloos af. De overvallers waren bovendien bijzonder goed geïnformeerd, zodat het vermoeden rijst dat tipgevers be-

trouwbaar informatie doorspelen. De overvallers droegen ook zwarte *salopettes* en bivakmutsen die grote gelijkenis vertonen met de uitrusting van de *Speciale Interventie Eenheid van de rijkswacht*.

De rijkswacht ontkent dat de uitrusting gestolen werd. Ze kan bovendien niet steeds voor de beveiliging van geldtransporten naar ongeveer 3000 plaatsen instaan. Het beveiligen van alle geldtransporten in België zou zo'n 6000 rijkswachters vergen. Er moeten dan ook dringend andere en meerdere maatregelen genomen worden. Ook de financiële instellingen moeten hun verantwoordelijkheid opnemen. Zij willen de kosten van het geldtransport zo laag mogelijk houden.

Vernieuwing
loopt niet
uit de
hand.

In de commissie Staatshervorming van het Vlaams parlement keren de groenen en de sociaal-democraten zich van de verdere staatshervorming af. Een wisselmeerderheid van CVP, VU, VLD en Vlaams Blok zit wel op dezelfde lijn.

Regionalisering spoor

In opdracht van de Vlaamse regering bereidt de commissie *Staatshervorming* de verdere regionalisering voor. De commissie kan zich daarbij beroepen op de *Schrikkelnota* van de Roomsrode regering. Commissievoorzitter Johan Sauwens (VU) probeert in het Vlaams parlement alle Vlaamse partijen van de noodzaak tot een verdere staatshervorming te overtuigen. Telkens weer, worden de voorbereidende nota's in alle ernst opgesteld. De tekortkomingen van de huidige staatshervorming worden logisch uiteengezet. Alle fracties worden bij het uitschrijven van de voorbereidende nota's uitgenodigd. Er zijn bovendien de hoorzittingen met veldwerkers.

Tot voor kort volgde de commissie Staatshervorming de besluiten die in de *Schrikkelnota* staan vermeld. Dat uitte zich bijv. in de discussie over de regionalisering van de Sociale Zekerheid. Zoals de *Schrikkelnota* het voorzag, ging de commissie Staatshervorming niet verder dan de overheveling van de *kinderbijslagen* en de *gezondheidszorgen*. De SP kon zich dan ook met deze overheveling verzoenen. De groenen onthielden zich: een houding die deze partij bij de bespreking van nagevoel elk dossier als een "automatisme" herhaalt. Toen de regionalisering van de Buitenlandse Handel ter sprake kwam, begon ook de SP onverwacht op de rem te

staan. Vandaag keert deze partij zich resoluut van de andere partijen af. Dat kon wel enigszins worden verwacht. De voorzitter van de commissie Staatshervorming en met hem de liberalen, christen-democraten en het Vlaams Blok weigeren nog langer de visie van de Vlaamse regering onvoorwaardelijk te ondersteunen.

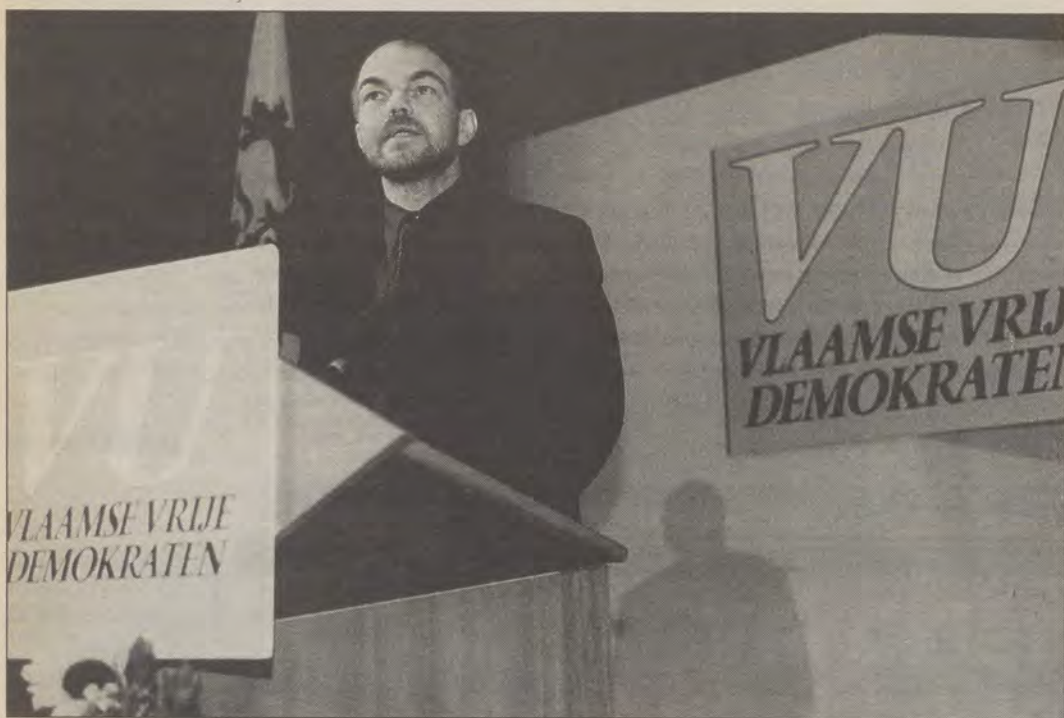
Johan Sauwens: „De commissie Staatshervorming, waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn, heeft als taak zich te bezinnen over wat de regering heeft vooropgesteld. De Vlaamse regering heeft een aantal vrij bondige en vaak voorwaardelijke krachtlijnen uitgetekend. Wij werken de krachtlijnen uit en nemen daarbij autonome beslissingen. Er kan bovendien niet van ons verwacht worden dat we steeds de visie van de regering onderschrijven. Wij zijn nu reeds twee jaar aan de slag. Intussen zijn de geesten geëvolueerd. Overigens is de maatschappelijke evolutie een belangrijk gegeven. Wie sprak twee jaar geleden over Justitie? Vandaag kan over een eventuele regionalisering van Justitie gepraat worden. Er is duidelijk aan het licht gekomen dat het vervolgingsbeleid inzake milieu of verkeerde de gewesten moet toebehoren. In de discussienota van de Vlaamse regering werd daar met geen woord over gerept. De commissie zal dit wel op de agenda

plaatsen.” Op de agenda van de commissie kwam alvast de regionalisering van de *spoorweginfrastructuur en -exploitatie* terecht. De regering had in haar nota enkel vooropgesteld dat de gewesten „meer inspraak moeten krijgen in het beleid van de NMBS.” Binnen de Belgische spoorwegen komen de gewesten nauwelijks aan bod. Bovendien blijft een coherent vervoers- en mobiliteitsbeleid uit. Nadat de VU in een omstandige nota voor de stapsgewijze regionalisering van de Belgische spoorwegmaatschappij had gepleit, boog ook de commissie Staatshervorming zich over het probleem. VU, VLD, CVP en Vlaams Blok schaarden zich achter het voorstel om de spoorweginfrastructuur en -exploitatie naar de gewesten over te hevelen. Daardoor kunnen de gewesten mee beslissen over de investeringen van de NMBS.

Andermaal zonder de steun van SP en Agalev werd ook ingestemd met de regionalisering van het *wegvervoer* en de *binnenvaart*. VU, VLD, CVP en Vlaams Blok spraken zich tevens uit voor de globale overheveling van het bevoegdheidspakket *telecommunicatie*. Deze krachtlijn houdt in dat de deelstaten bevoegd worden voor het vrijmaken van de telecommarkt, de regelgeving voor het afleveren van telecomvergunningen en de organisatie van de telecomnetwerken en -diensten. Het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) zou tot een confederaal orgaan worden omgevormd. Dat is dringend nodig want dit unitair instituut is als betrokken partij een controlerend orgaan. Bij conflicten tussen de gemeenschappen trekt de Vlaamse gemeenschap al te vaak aan het kortste eind.

Over de uitbouw van een Vlaamse dienst voor statistiek waren alle partijen het eens.

(evdc)

De klassieke formule van partijen en partijstructuren is achterhaald. De VU gaat een alliantie aan met de beweging ID21.

◆ WETSTRAAT ◆

en de hoop lagen in het verlengde van gesprekken tussen partijleden van VU, VLD en Agalev. Deze vingen eind oktober 1996 aan. Ze leidden vanaf 1997 tot het indienen van gezamenlijke wetsvoorstellen. Toen werd ook de jongerenorganisatie rond *Johan Van Hecke* (CVP) bij de besprekingen betrokken. Tot het "losweken" van vooruitstrevende krachten binnen de traditionele of andere partijen zou het echter nooit komen. De CVP-jongeren werden door de partij teruggefloten. *Guy Verhofstadt* werd tot VLD-voorzitter verkozen. Binnen Agalev nam

tueel kon ook met andere partijen worden gepraat. Tegelijkertijd zou aan de VU een nieuwe dynamiek gegeven worden. Even kwam *Guy Verhofstadt* roet in het eten gooien. Begin oktober 1997 riep hij andere partijen en vooral organisaties op de koppen bij elkaar te steken. Verhofstadt aasde op een kartel met nieuwe democratische bewegingen als het *Centrum voor Politieke Vernieuwing* (CPV), *Triangel*, de vzw *Stem* (Samen Tegen Elke Misstand bij de overheid) en Wit voor Directe Democratie. Deze burgerbewegingen hielden de boot af. Een partijvoorzitter is volgens hen niet geloofwaardig. Hij kan de onafhankelijkheid van de bewegingen onvoldoende waarborgen en zou er enkel op uit zijn deze te recupereren of voor eigen kar te spannen. Een partijvoorzitter is bovendien de belichaming van de participatie: het overmatig machtsstreven van partijen, precies datgene waartegen de nieuwe burgerbewegingen ingaan.

Wat Verhofstadt niet beseftte, drong wel tot Anciaux en de VU door. De klassieke formule van partijen en partijstructuren is achterhaald en staat bovendien ter discussie. De kloof tussen wat bij de bevolking leeft en het eigen grote gelijk van de partijen is te groot. Het wantrouwen tegenover de traditionele partijen, waartoe ook de VU wordt gerekend, neemt gestaag toe. Deze analyse wordt door menig waarnemer en door verschillende politici als *Marc Verwilghen* (VLD) en *Gerard Deprez* (PSC) gedeeld.

RUBICON

Enkel de VU stak de Rubicon over. De benaming VU-plus verdween. In overleg met de partij trok Anciaux zich als voorzitter terug en bracht daardoor voldoende geloofwaardigheid op om de nieuwe burgerbewegingen aan te spreken. Overigens is de VU na het succesvol congres van eind november 1997 ideologisch gewapend om een alliantie met anderen aan te gaan. Het ideologisch houvast biedt de mogelijkheid om naast de partij een beweging uit te bouwen. In wederzijds respect streven beiden naar een nieuw beleid. De partij behoudt haar naam en identiteit. Daarnaast is er de onafhankelijke beweging ID21, bestaande uit *Triangel*, CPV, een aantal mensen van de vzw *Stem*, van Wit, van de lokale lijst *Vrije Democraten Aalst* en individuen zoals ex-VLD'er *Bruno Schoenaerts*, Bredenaar *Xavier Decremer* en *Saida Sakhali*.

Met deze beweging wil de VU een alliantie vormen en naar de kiezer stappen: onder de benaming VU-ID?

(evdc)

VU-ID?

de vertwijfeling en onenigheid toe. Overigens, onafgezien van louter democratische vernieuwingen, lagen de programmatistische accenten van de initiatiefnemers te ver uiteen opdat een nieuwe beweging kon opgestart worden.

VLISINGEN

Eind september 1997 gooit de VU het over een andere boeg. Tijdens een partijbijeenkomst in Vlissingen wordt nagedacht over een VU-plus-operatie. De VU zou naar een alliantie streven met basisgroepen, vernieuwingsbewegingen, individuen en plaatselijke lijsten. Even-

vinger aan de maatschappelijke pols te houden. In het zog van de Witte Mars van oktober 1996 raakte *Bert Anciaux* ervan overtuigd dat de VU de best geplaatste partij is om de noodzakelijke vernieuwing op gang te trekken. Hij legde de nadruk op het voortbestaan van de VU en deed tegelijk een oproep aan alle onafhankelijke durvers om een nieuwe beweging

met integere politici uit de grond te stampen. De beweging kan de almaar toenemende politieke daklozen aanspreken. Dat is dringend noodzakelijk. De toenemende angsten en frustraties bij de bevolking zijn koren op de molen van autoritaire organisaties. Anciaux ging op pad en trad in dialoog met individuen, maatschappelijke geledingen en organisaties. Hij verwachtte bovendien van politici dat ze uit hun egelstelling zouden treden. Hij hoopte binnens de machtspartijen mensen te vinden die los van partijpolitieke overwegingen de handen in elkaar zouden slaan. De verwachting

In het Vlaamse politieke landschap kan men twee soorten partijen onderscheiden. Er zijn de zuil- en machtspartijen als CVP en SP. Deze partijen kunnen als het ware ter plaatse trappelen. Door hun aanhoudende machtsdeelname, herkenbare thema's, een rijke traditie en vooral hun "cliëntelistische" structuur houden ze zichzelf in stand. Daartegenover kunnen dergelijke partijen hooguit verruimingskandidaten aantrekken. De interne vernieuwing krijgt slechts tijdelijke kansen. Tot een herkaveling, laat staan een vernieuwing van het politieke landschap zijn ze niet in staat. Vroeg of laat breekt dat de "gesloten" partijen zuur op. Machtsverwerving is niet vanzelfsprekend. De burger voelt zich almaar minder partijgebonden. De loyaliteit van de belangengroepen neemt af. De federalisering heeft de deur van wisselmeerderheden en alternatieve coalities geopend. Dat is een troef voor de "open" partijen. VU en Agalev, in mindere mate de VLD behoren tot deze categorie.

HOE VERNIEUWEN?

In vergelijking met gesloten partijen slagen ongebonden partijen er beter in de

Om een geloofwaardige vernieuwing gestalte te geven trok Bert Anciaux zich terug en werd Patrik Vankrunkelsven waarnemend voorzitter.

Dilemma

Het opstarten van een alliantie tussen een bestaande partij en een nieuwe beweging is geen sinecure. Per slot van rekening is de VU de uitloper van de na WOII opgerichte Frontpartij. Met deze gewezen partij deelt de VU heel wat kenmerken, structureel en ideologisch. De VU is een open, ongebonden en beweeglijke partij. Ze vertoont een hoog gehalte aan interne democratie. Er is de mogelijkheid tot tegenspraak, tot uiteenlopende parlementaire initiatieven en tot dialoog tussen top en basis. De VU is bovendien een democratische en vooruitstrevende partij. Daardoor kan en durft de partij organisatorische en thematische vernieuwingen ondernemen. Het initiatief van *Bert Anciaux*, met toestemming van partijraad -en bestuur, is op zijn minst origineel, het wil gepast en tijdig inspelen op wat bij de burger leeft, op de maatschappelijke en partijpolitieke evoluties. Dat Anciaux vooral *Guy Verhofstadt*, maar ook anderen, de wind uit zeilen nam, dat hij er als enige in geslaagd is ex-VLD'ers en jonge groenen aan te trekken, bewijst dat zijn

keuze om een onafhankelijke beweging op te starten doordacht is. Toch staat Anciaux voor een dilemma. Tegenover de afwezigheid van zuilgroepen, de lossere structuur, de interne democratie en de vele initiatieven, heeft de VU nood aan een thematisch anker. Het communautaire accent is voor de VU en haar achterban het bindmiddel bij uitstek. In deze tijden is ook het democratisch volksnationalisme meer dan noodzakelijk. Het werpt evenzeer een dam op tegen "autoritaire organisaties". Die schakels van de beweging ID21 zoals *Triangel* en CPV die zelf min of meer gestructureerd zijn, en er een verscheiden programma op nahouden, staan niet wars van het volksnationalisme. Ook voor hen is Vlaanderen het referentiepunt bij uitstek. Zij zijn een logisch verantwoorde en verdere federalisering niet ongenegen. Ze stellen zich vragen bij de meerwaarde van België. Ze denken integraal federalistisch, willen bevoegdheden overhevelen naar "boven" of naar Europa en naar "onder" of naar Vlaanderen en het gemeentelijk niveau. Aan-

vullend op het traditioneel flamingantisme onderbouwen ze dat proces met filosofische, efficiënte en maatschappelijke argumenten. Dat spreekt de jongeren aan, dat doet sommigen van de mei 68-generatie naar de stal terugkeren. Met dergelijke groepen kan dus een basisprogramma opgesteld worden, kan een verkiezingsalliantie, zoals ze zelf bevestigden, tot stand komen. Er kan evenwel een probleem rijzen met de "individualisten", met diegenen die onder integrale democratie het lukraak en door elkaar verwoorden van een mening over alles en nog wat verstaan. Op dat moment is geen sprake van dialoog, toch een wezenskenmerk van integrale democratie, maar van een onwerkbaar directe democratie die in de praktijk tot autoritaire neigingen aanleiding geeft. De partij moet zich daarover beraden. Ze heeft er alvast goed aan gedaan één en ander uit te klaren. Ook de partners mogen weten waarvoor ze staan.

(evdc)

(evdc)

Eind 1997 werd de Bank Brussel Lambert (BBL) eigendom van de Internationale Nederlanden Groep (ING). De Nederlanders namen een van de grootste banken in ons land over van de franco-Belgische bourgeoisie. Moet deze overname als een overwinning voor de Vlaamse financiële wereld beschouwd worden?

◆ ECONOMIE ◆

De overname van BBL door ING kan gesitueerd worden in een sfeer van consolidatie in onze banksector. In de financiële sector leeft er nu eenmaal een tendens naar het creëren van grotere gehelen. Zo nam Bacob Bank vorig jaar Paribas Bank België over, wat het begin van de strategische terugtocht van de groep Paribas uit België inleidde. In 1997 werd tevens Indosuez Bank België overgenomen door Cera Bank. In het kader van de Europese eenmaking gaat de financiële sector nu eenmaal gebukt onder de last van een zware concurrentiestrijd. Om daarin engszins sterk te staan streeft men synergie-effecten na door de creatie van grote financiële dienstengroepen. Met een synergie-effect wordt aangegeven dat de resultaten van het geheel groter zijn dan de som van de individuele componenten ervan.

SOAP

Het moet in die context worden gezien dat de BBL het alleen vrij moeilijk zou krijgen om in het Europa van morgen te overleven. Voor de BBL als bank was het dan ook een vrij goede zaak dat ze in een grote financiële dienstengroep zoals ING is terecht gekomen.

Het verhaal van de overname van BBL door ING kan beschouwd worden als een heuse soap-serie. In 1992 mislukte een eerste overnamepoging van ING om BBL over te nemen. Sindsdien vond er een echte loopgravenoorlog plaats tussen de Nederlanders en de francophone Belgische bourgeoisie.

In 1993 verzekerde ING zich reeds van 20% van de stemrechten van BBL door het stemmenpakket van de Italiaanse groep Befco over te nemen. Als reactie daarop sloten de referentieaandeelhouders Groep Brussel Lambert (GBL) – Royale Belge en het Gemeentekrediet van België een nieuw controlepact. Samen controleerden ze 37,1% van de BBL en slaagden ze erin om ING te isoleren. ING kon enkel nog gebruik maken van haar blokkeringsminderheid.

Daarna gebeurden nog heel wat zaken die invloed zouden hebben op de verdere overnamestrijd. Er waren de perikelen rond een eventuele Grote Belgische Bank, een mogelijke fusie tussen Generale Bank en BBL. Bovendien liet het Zwitserse Winterthur weten van zijn pakket BBL-aandelen af te willen.

1 TEGEN 6

Dat ING reeds een oogje had laten vallen op BBL wist iedereen. Daarom poogde de controlegroep GBL-Royale Belge en Gemeentekrediet tot een meerderheid te komen zonder verplicht openbaar bod door de overname van het pakket BBL-

aandelen van Winterthur en Befco. Even zag het er nog naar uit dat de BBL in Franstalige handen zou blijven. Dit mislukte echter en Nederland was aan de tegenzet.

Op 11 november 1997 bracht ING haar officieel bod uit op BBL. Voor 1 BBL-aandeel boden de Nederlanders 6 ING-aandelen, een warrant en 300 fr. cash. Dit kwam bij de lancering van het bod neer op ongeveer 9.500 fr., een forse waardering voor een BBL-aandeel. Een warrant is het recht om een bepaald aantal

zoals Albert Frère gauw hun pakket BBL-aandelen van de hand deden. Zo kwam dan in december 1997 de BBL definitief in Nederlandse handen, wat wij reeds in WIJ van 25 september 1997 voorspelden.

GUNSTIG

Voor de BBL als bank was de overname door ING tevens het meest gunstige alternatief. ING is een grote internationale financiële dienstengroep die de BBL heel wat extra groeikansen zal geven. Bo-

Franstalige bourgeoisie verloor slag om BBL

aandelen van een onderneming te kopen tegen een bepaalde prijs. Hier ging het uiteraard om het recht om ING-aandelen te kopen.

Het bod was zo aantrekkelijk dat zelfs de meest fervente tegenstanders van ING

vendien beloofde ING dat de overname niet zou gevolgd worden door personeelsafankingen, wat echter niet kon gezegd worden van het project van de Grote Belgische Bank. Bij een eventuele fusie tussen Generale Bank en BBL

vreesde iedereen eigenlijk voor een sociaal bloedbad.

Voor de Vlamingen kan de overname ook als positief worden omschreven. Door de overname vermindert de invloed van de Fransen op onze banksector en vergroot deze van de Nederlanders. Dit dient echter wel gerelativeerd te worden door het Protocol van de Bankautonomie. Dit zegt immers dat de aandeelhouders van een bank zich niet mogen mengen in het dagelijks bestuur van die bank.

Toch zal het feit dat BBL in Nederlandse handen is gevallen de Vlaamse topkaders heel wat extra kansen bieden. Al bij al is het toch de beste oplossing die het heeft gehaald, dunkt ons.

Kristof Agache

F. De Maître

Op woensdag 7 januari 1998 interpelleerde VU-kamerlid en politiespecialist Karel Van Hoorebeke in de Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken minister Vande Lanotte over het optreden van de rijkswacht tijdens de TAK-protestactie in Wezenbeek-Oppem. Het Gentse VU-kamerlid wou de versie van de minister omtrent dat rijkswachtoptreden kennen.

Rijkswacht pakte TAK hard aan

Op donderdag 20 november 1997 manifesteerde het Taal Aktie Komitee te Wezenbeek-Oppem tegen de onverdraagzaamheid van het gemeentebestuur van deze faciliteitengemeente.

Bij deze actie werden een 20-tal TAK-manifestanten bijzonder hardhandig aangepakt door de rijkswacht. De overwegend Franstalige rijkswachters schuwden daarbij fysiek noch verbaal geweld. ("Sales Flamands"). Bewijsmateriaal daarvan was te zien op de regionale zender Ring-TV.

INTERN RIJKSWACHTONDERZOEK

Karel Van Hoorebeke interpelleerde minister van Binnenlandse Zaken Vande Lanotte over deze kwestie. Het Gentse VU-kamerlid wees erop dat betogen een grondwettelijk recht is en dat de manier

waarop de overheid tegen deze betogers optrad bedenkelijk was.

Het zat Van Hoorebeke vooral hoog dat Vande Lanotte overwegend Franstalige rijkswachters had gestuurd om op te treden tegen de Vlaamse betogers. Hij wou dan ook de mening van de minister hierover kennen en vroeg dat het dossier zou worden overgemaakt aan het Comité P, de instelling die de verschillende politiediensten controleert.

Vande Lanotte stelde dat bij elk gepland rijkswachtoptreden bij Vlaamse manifestaties maximaal gebruik wordt gemaakt van Vlaamse rijkswachters. Soms, en vooral bij ongeplande optredens, moet de rijkswacht echter uit de reserves putten. In dat geval moeten de betrokken rijkswachters wel de taalwetten respecteren,

wat betekent dat zij de taal van het taalgebied moeten spreken. In Brussel echter zet men doorgaans tweetaligen in, of een Nederlandstalige naast een Franstalige rijkswachter.

Vande Lanotte zei ook dat momenteel tuchtrechtelijk wordt onderzocht of er op die bewuste dag inderdaad sprake was van overdreven geweldgebruik. In elk geval is 1 lid van de Brusselse brigade geïdentificeerd in verband met de incidenten bij de administratieve aanhouding in het verzamelcentrum van de Brusselse brigade. Daarover loopt momenteel een individueel tuchtrechtelijk onderzoek.

DOOFPOT?

Karel Van Hoorebeke was verheugd dat er een onderzoek werd geopend naar de betrokken feiten, maar betreurde toch dat het gaat om een intern rijkswacht-onderzoek. In zo'n geval kan de betrokkene immers eisen dat de procedure in het grootste geheim verloopt om de rechten van de verdediging niet te schenden.

Omdat de buitenwereld dan niets meer verneemt over de verdere afwikkeling van het dossier, eiste Van Hoorebeke dan ook dat de zaak zou overgemaakt worden aan het Comité P. Deze instelling moet immers rapporteren aan het Parlement, zodat de parlementsleden weten wat fout is gegaan om daarna correcties te kunnen aanbrengen.

Daar wou Vande Lanotte dus niet van weten; hij geeft de voorkeur aan een intern tuchtonderzoek.

Nico De Smet

**Eigen sociale zekerheid.
Eigen fiscaliteit.**

2de NATIONALE MEETING

Zaterdag 7 maart 1998 - 14.30 uur

Grote aula U.I.A. - Wilrijk - Antwerpen

VLAAMS
EN
SOCIAAL

DA'S
ZEKER!

Hoewel Vlaanderen en Wallonië dankzij de opeenvolgende staatshervormingen heel wat autonomie hebben verworven, zijn ze voor belangrijke beleidsdomeinen nog steeds afhankelijk van de Belgische federale overheid. Steeds vaker duiken ook bij deze resterende federale materies communautaire problemen op. Of het nu gaat om de politiehervorming of het spoorwegaanpak, de visies en belangen van beide gemeenschappen in deze staat lopen uit elkaar. In een dergelijke situatie lijkt een efficiënt en dus degelijk beleid onmogelijk.

LEUTEREN BEU

Die analyse geldt ook, en wellicht nog het sterkst, voor de Sociale Zekerheid en de fiscaliteit. Vanuit de Vlaamse beweging wordt dan ook sterk aangedrongen op een splitsing van deze bevoegdheden.

Met een sensibiliseringscampagne probeert het Aktie Komitee Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) deze politieke eis naar een breder publiek te vertalen: „De hoge werkloosheid is één van de belangrijkste problemen van vandaag. Onze Vlaamse regering beschikt niet over de

pen zolang Wallonië mee moet beslissen over onze sociale zekerheid en fiscaliteit”. Daarom wordt de splitsing van die bevoegdheden gevraagd: „Het Aktie Komitee Vlaamse Sociale Zekerheid is het leuteren aan de zijkant van het beleid moe. Wij willen niet meegezogen worden in het Belgisch sociaal-economisch beleidsmoeras. Wij willen dat de Vlaamse regering de macht verwerft om onze volksgemeenschap goed te besturen. On-

niet onbekend in VU-kringen, en de Leuvense professor en specialist in Sociale Zekerheid Eric Ponette. De campagne wordt gecoördineerd vanuit het Mechels secretariaat van het Vlaams Neutraal Ziekenfonds, maar in alle provincies zijn ook regionale coördinatoren actief. Bovendien onderhoudt de campagnecoördinatie uitstekende contacten met het flamingante verenigingsleven en kan het rekenen op de sympathie en steun van heel wat Vlaamsgezinde politici.

125.000 FRANK

In de aanloop naar de Nationale Meeting probeert de organisatie zoveel mogelijk ruchtbaarheid te geven aan de campagne. Dat gebeurt via een bedeltocht voor gratis advertenties in bevriende verenigingsbladen en de verspreiding van affiches met daarop de politieke eisen en de aankondiging van de meeting. Verder plant men tijdens het weekeinde van 23 tot en met 25 januari de distributie van 100.000 pamfletten in winkelstraten, stations en op markten in gans Vlaanderen. Deze pamfletten worden, naar een idee van de Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen (FVV), gelay-out als bankbiljetten van 125.000 frank. Dat biljet staat symbool voor het gemiddelde bedrag dat per Vlaamse familie naar Wallonië wordt getransfereerd via de unitaire sociale zekerheid. Via deze pamflettenacties hoopt het AK-VSZ de lokale en landelijke media te halen en propaganda te maken voor de Nationale Manifestatie.

Ook over de practica en de inhoud van de Nationale Meeting van zaterdag 7 maart is al een en ander bekend. Ze vindt plaats in de Grote Aula van de U.I.A. in Wilrijk (Antwerpen) en begint om 14u30. Gast-sprekers zijn twee flamingante hoogleraren: de progressief Ludo Abicht, voorzitter van het Masereelfonds, en de liberaal Boudewijn Bouckaert, de man achter de liberale denktank Novi Civitas. Verder verzorgt VRT-medewerker Armand Schreurs een politiek poppenca-baret en realiseert de Vlaamse Cultuur Stichting de videoanimatie. De organisatoren rekenen alvast „op uw massale aanwezigheid als politiek signaal naar de unitaire machthebbers” want de advertentie vermeldt expliciet: „deze tweede meeting moet het startsein geven voor de nieuwe communautaire ronde in 1999”.

Piet De Zaegeer

➔ Voor meer informatie over of bestelling van campagnemateriaal kan u terecht bij campagnesecretaris Eric Stoffelen (AK-VSZ, Hoogstratenplein 1 te 2800 Mechelen), tel. 015/28.90.96 of fax 015/20.96.66. Financiële steun is welkom op het rekeningnummer 436-6268041-57.

Op campagne voor een Vlaamse sociale zekerheid

bevoegdheden (Sociale Zekerheid en fiscaliteit) om dit probleem doeltreffend aan te pakken. Ze kan de loonkosten niet verlagen en dus geen extra banen schep-

macht en schijnmacht moeten worden vervangen door écht zelfbestuur”. Drijvende krachten achter het AK-VSZ zijn de jonge secretaris Jürgen Constand,

Pijlen uit Hongkongs hout

Is er iets gelijklopends te vinden tussen de terugkeer van Hong-Kong naar China in 1997 en die van Elzas-Lotharingen naar Frankrijk in 1918?

De *Dernières Nouvelles d'Alsace* (DNA) beweert het, nog wel in een hoofdartikel: „Een pijnlijke belediging uitgewist, een schandelijke onderbreking wordt ongedaan gemaakt, een verloren provincie vindt het moederland terug. Alleluja!”

VERVALSTE VERGELIJKING

Hong-Kong is een oeroud stuk China, steeds bewoond geweest door Chinezen, doordrongen van Chinese cultuur. Het verliest eindelijk zijn minderwaardig Brits-koloniaal statuut en zijn Engels cultuur-vernissen om opnieuw een stuk volwaardig China te worden. Dat het daarbij in een kommunistische dictatuur terechtkomt, is een ander paar mouwen. Het belet de „wereldopinie” niet, dit oosterse „heim ins Reich” toe te juichen.

De Elzas en het Duitse deel van Lotharingen vormen een oud stuk Duitsland, tenminste sedert de volksverhuizingen bewoond door Duitsers, doordrongen van Duitse cultuur (tot aan de gewelddadige aanhechting door Louis XIV).

In 1871 verloor het eindelijk zijn Frans juk, al waren de hogere standen inmiddels, zoals zij gewoonlijk doen, overgelopen naar de nieuwe heersers. Hoe dan ook, beide landsdelen kwamen opnieuw bij Duitsland, waar zij in de *Reichstag* (het toenmalige parlement) samengevoegd werden tot een nieuw „Land”: „heim ins

Reich” avant la lettre dus. Wat is er dan aan de hand met het jaar 1918, waarvan DNA beweert dat de Elzas toen naar de Franse moederschoot terugkeerde? Toen kwamen de Elzas en Lotharingen opnieuw bij Frankrijk, de staat die hen ooit te vuur en te zwaard binnengerijfd had; een vreemde staat, vreemd van taal, geest en cultuur, en die minder dan ooit geneigd was, er rekening mee te houden dat zij niet tot de Franse cultuur behoorden. De „belediging” (het verlies van de oorlogsbuit uit 1681) was uitgewist, de „schandelijke onderbreking” van de Franse heerschappij werd inderdaad ongedaan gemaakt, de eens veroverde en dan weer

verloren provincie werd opnieuw ingepikt. Het zo voorstellen alsof het om een Franse provincie gaat die eindelijk het Franse moederland terugvindt is de historische waarheid op haar kop stellen.

WAT NIET MAG KAN NIET

In Frankrijk, in de Elzas zelf, kan dit blijkbaar. Stoot krasse onwetendheid over zulke elementaire geschiedkundige feiten dan niet? Kan de hoofdredacteur van het grootste gewestelijke dagblad zich zulke domheid veroorloven tegenover lezers die wel beter weten?

Jazeker, en wel om een heel politieke reden. In de Elzas geldt als onomstotelijk geloofspunt dat hij Frans is, dat hij altijd Frans geweest is en altijd Frans moet zijn; wat de geschiedkundige waarheid hierover ook moge zeggen. De allermeele Elzassers hebben zich tegenover de brutale na-oorlogse repressie- en verfransingspolitiek gewonnen gegeven. Zij hebben zichzelf mentaal en hun kinderen en kleinkinderen naar de taal verfranst, uit opportunisme, moedeloosheid of wanhoop. Voor hun weinig talrijke landgenoten die toch stand houden, stoppen zij de oren.

En zo kunnen ze in de DNA schrijven wat ze willen, belachelijk of bij de haren getrokken, waar of niet waar, als het maar staatbevestigend, als het maar pro-Frans is.

Het Europa der volkeren is nog niet voor morgen.

Karel Jansegers

Clara Defraeye, een sterke Vlaamse vrouw, verliet ons

Op 26 december 1997 overleed in Geluwe vrij onverwacht een opmerkelijke Vlaamse vrouw: Clara Defraeye. Ze werd geboren in Meulebeke op 8 augustus 1905 als dochter van een kleine weversbaas, tevens directeur van de lokale weefschool. In het gezin Defraeye waren er 11 kinderen, w.o. 7 meisjes. Clara was op twee na de jongste. Na enkele kostschooljaren in Nederbrakel trok ze in 1920 naar het Paridaensinstituut te Leuven, een eliteschool waar Frans de regel was en „Vlaams” beschouwd werd als een taaltje dat een Vlaams burgermeisje te min was. Van huis uit had ze al een Vlaamse reflex meegekregen, maar nu kwam ze werkelijk in opstand tegen die Fransdolle mentaliteit. Toen ze op een 21 juli weigerde recht te staan voor de „Brabantonne”, werd ze ei zo na van school weggestuurd.

ARRAS

Na drie jaar Paridaens trok Clara naar de universiteit, wat voor een meisje zeer uitzonderlijk was. In die tijd studeerden nog maar enkele tientallen meisjes aan de Leuvense universiteit. Eigenlijk had Clara Defraeye graag geneeskunde gestudeerd, maar het kon niet omdat ze geen Latijn geleerd had. Ze studeerde dan maar handels- en financiële wetenschappen met de bedoeling haar vader later in zijn zaak te helpen. Een van haar medestudenten was Gaston Eyskens die bijzonder veel sympathie voor haar blijkt gehad te hebben. Meisjesstudenten mochten tot na de Tweede Wereldoorlog geen kamer in de stad betrekken, maar moesten in een „peda” blijven. Clara vond een onderkomen in de beroemde Arrascollege, toen de enige meisjespeda.

Ze heeft in „Arras” nooit geaard, want de geest was er Belgisch-Frans en bovendien was de tucht er zeer streng. Toch slaagde ze erin aan Vlaamse actie te doen. Ze verkocht o.m. lotjes voor het *Kinderen-Bormsfonds*, dat geld inzamelde om kinderen van veroordeelde activisten te laten studeren. Daarvoor werd ze later door rector Ladeuze met uitsluiting bedreigd, wat haar radicale Vlaamsgezindheid alleen maar aanwakkerde.

Tijdens het negende Groot-Nederlands Studentencongres in Leuven op 12-14 april 1924 leerde ze haar toekomstig man, Remi Maddens kennen. Hij was afkomstig uit Geluwe (West-Vlaanderen) en zesde jaarsstudent in de geneeskunde. Remi Maddens speelde een leidende rol in de roerige Vlaamse studentenbeweging van die tijd. Van hem is nog een partijkart van de Frontpartij, daterend

Clara Defraeye

van 18 oktober 1919, bewaard gebleven. Hij koos dus al vroeg het Vlaams-nationale kamp.

Clara behaalde alleen een kandidaatsdiploma. De dood van haar moeder (15 oktober 1925) en huwelijksplannen waren waarschijnlijk de oorzaken voor het voortijdig afbreken van haar studies.

Op 28 september 1926 huwde ze met Remi Maddens, die zich in zijn geboortedorp gevestigd had en op korte tijd een grote cliënteel verwierf. Clara kon haar jeugddroom – dokter worden – in Geluwe verwezenlijken. Ze werd een onmisbare hulp voor haar echtgenoot. Ze leerde hoe ze wonden moest verzorgen en diende aldus de eerste hulp toe aan gewonden die binnengebracht werden terwijl haar man huisbezoeken deed. In die tijd had de plattelandsdokter ook een apotheek. Zij stond ervoor in en bereidde o.m. geneesmiddelen. Terzelfder tijd had ze de handen vol met de begeleiding van de zeven kinderen die tussen 1927 en 1937 geboren werden. Vanaf 1932 stond Remi Maddens op Vlaams-nationale lijsten, zowel voor de parlements- als voor de gemeenteraadsverkiezingen. Clara steunde haar echtgenoot daarin volledig, maar moest af en toe zijn al te onstuimige enthousiasme wat intomen. Dit vergde van haar heel wat vrouwelijke intuïtie en diplomatie.

DONKERE TIJD

Met de „bevrijding” braken voor Clara Defraeye zeer zware tijden aan. Haar echtgenoot, die tijdens de oorlog schepen van Geluwe was geweest, verbleef tot september 1946 in de gevangenis in Sint-Kruis, Ieper, Gent en Kortrijk. Bovendien stonden alle geldmiddelen op de bank en de geneesmiddelen onder sekwester, zodat ze bijna zonder inkomen zat, dit op een ogenblik dat de meeste

kinderen intern op de middelbare school waren. Ze stond voor alles alleen, maar sloeg er zich moedig doorheen. Zij spande zich bijvoorbeeld met volharding in om van de dorpsnotabelen en cliënten zoveel mogelijk getuigschriften ten gunste van haar echtgenoot te krijgen teneinde allerlei valse beschuldigingen te ontzenuwen. Dit lukte haar aardig, want Remi Maddens was een volksgeliefde figuur gebleven. De dag dat hij zijn praktijk hervatte zat zijn wachtkamer overvol.

Na zijn vrijlating kende de dokterspraktijk een hoogtepunt. Clara Defraeye bleef de toegewijde doktersvrouw. Vrije tijd gunde het echtpaar zich haast niet.

IN DE POLITIEK

Vanaf 1959 zetelde Remi Maddens weer in de Geluwe gemeenteraad en vanaf januari 1965 tot zijn onverwacht overlijden op 22 december 1969 was hij schepen. In 1968 kandideerde hij bij de Volksunie voor de senaatslijst Kortrijk-Ieper.

Na zijn overlijden wilde Clara Defraeye de Vlaams-nationale idealen van haar man in eer houden door zelf kandidaat te zijn op de Volksunielijst. Bij de wetgevende verkiezingen van 1971 en 1974 nam zij de tweede plaats in op de senaatslijst van het kiesarrondissement Kortrijk-Ieper en in 1977 de derde plaats op dezelfde lijst. Vooral in 1971 en 1974 haalde ze een schitterend resultaat.

Ook bij de gemeenteraadsverkiezingen voor de fusiegemeente Wervik-Geluwe in 1976 stelde ze zich kandidaat op een Volksunielijst. Zij werd de enige verkozen. De grote doorbraak kwam er bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1982, toen de Volksunie onder leiding van Rosa Lernout vier zetels haalde. Clara Defraeye komt ongetwijfeld de verdienste toe het Vlaams-nationale vuur in Geluwe brandend te hebben gehouden.

Tot enkele weken voor haar overlijden bleef Clara Defraeye, ondanks haar hoge leeftijd, een alerte vrouw, die leefde van de herinneringen aan haar echtgenoot en vreugde schepte in haar vele kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen, maar toch ook veel interesse toonde voor de politiek en voor Geluwe, waaraan ze zich sinds haar huwelijk met hart en ziel verbonden had. Zij heeft een prachtig leven gehad in dienst van haar gezin, haar dorpsgemeenschap en niet het minst van Vlaanderen. Het AVV-VVK op haar bidprentje was meer dan een formule: het was een diep beleefd ideaal.

(nm)

De regionale VU-krant

Met de fiets door Voeren

„Nederland, Duitsland, Wallonië en Vlaanderen ontmoeten elkaar in een uniek internationaal

landschap ten oosten van de Maas, tussen de cultuursteden Maastricht, Aken en Luik. Maasterrassen, plateaus uitgesneden door pittige rivieren en beken, rijke loofbossen, golvend weideland, weelderige boomgaarden, ... Een prachtig geografisch decor is het, aangekleed en opgesmukt met vakwerkhuisen en een paternoster van veldkruisen en kapellen.”

U had al geraden dat deze met superlatieven geschreven lyrische tekst over Voeren gaat. De gewestelijke VVV 'De Voerstreek' heeft dan ook weer iets nieuws. Eind vorig jaar stelde zij haar nieuwe internationale fietskaart voor. Ze is getekend op schaal 1/50.000, met daarop het gebied dat ligt tussen de historische steden Maastricht, Aken en Luik. Het gaat om een dubbele kaart, met 12 fietsroutes en de stadsplannen van de drie vermelde steden gestoken in een plastic map en voorzien van begeleidend boekje in 4-kleurendruk met tekst en uitleg.

„Met deze nieuwe kaart wijst de VVV 'De Voerstreek' ook op de noodzaak binnen dit landschappelijk waardevol gebied de spreekwoordelijke 'violen' op mekaar af te stemmen en de nationale grens niet langer te erkennen als feitelijke scheidslijnen waar de interesse vanuit het noorden of vanuit het zuiden bruusk stopt.” luidt het nog.

De kaart, alsook alle andere toeristische informatie over het gebied, is verkrijgbaar bij VVV 'De Voerstreek', Kerkplein 216, 3798 's Gravenvoeren, tel. 04/381.07.36, fax 04/381.21.59. De kaart kwam tot stand met de financiële steun van de provincie Limburg. Geïnteresseerde fietsers leggen nog 280 fr. bij.

**VU-schepen
Piet Van
Berkel maakte
zondag het
mooie weer in
Rekem.**

Frisse VU-receptie in Rekemse museumkerk

Afgelopen zondag hield VU-Limburg haar nieuwjaarsreceptie in Lanaken. Het was Piet Van Berkel, lokaal VU-schepen voor Sociale Zaken, Gezin en Welzijn die de gasten in de mooi gerestaureerde Rekemse museumkerk mocht verwelkomen. „Al lijkt dit contradictoir voor mij als arts, maar ik wens u vooral een goede gezondheid toe.” begon hij met een knipoog. Van Berkel had het voorts over de lokale werking. Hij verklaarde daarbij zich soms een 'David' te voelen die het tegen 'Goliath' moet opnemen. „Ik denk dat velen binnen de VU dit gevoel wel kennen. Niet onze sterkte of overmacht is onze kracht, maar een beredeneerde en grondige aanpak. Wie niet sterk is, moet slim zijn.” Hij haalde ook uit naar het favoritisme „een vorm van politiek die wij als partij verfoeien, maar waarmee ik in Lanaken nog dagelijks geconfronteerd word. Een sociale David tegenover een arrogante Goliath.” ging hij beeldrijk verder. Van Berkel had het over een politiek van invloed, niet van macht. Nationaal VU-secretaris Laurens Appeltans sprak de goed 120 aanwezigen toe over de vernieuwingsoperatie van Bert Anciaux (daarover meer elders in dit blad). Tot slot nam Vlaams volksvertegenwoordiger Johan Sauwens het woord. Deze haalde fel uit naar de CVP en de SP, die hij mede verantwoordelijk stelde voor het gegeven dat het Maasland 'één van de meest in de steek gelaten gebieden van Limburg' is. „Het is de grote verantwoordelijkheid van de CVP en de SP in deze provincie dat zij tot in het onzinnig toe dit Fenixproject zijn blijven promoten en hierdoor tal van belangrijke investeringen, zoals Centerparcs, in onze provincie mee op de lange baan hebben laten schuiven.” De burgemeester van Bilzen riep ook alle politieke partijen op om het Fenix-dossier te laten voor wat het is en de investeren in andere concrete dossiers.

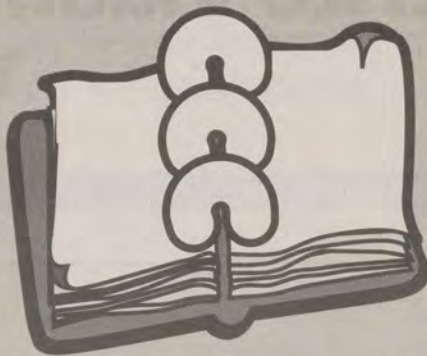
RADICAAL VLAAMS

Eén van die dossiers onderkent Sauwens in het opnieuw invoeren van het openbaar treinaanbod in het Maasland. De VU

heeft een voorstel ingediend in het Vlaams parlement om Vlaanderen dit project te laten uitwerken „gezien de NMBS en de federale regering totaal geen oor hebben naar de Limburgse verzuchtingen.” Sauwens sprak ook over het ID21-project: de partijpolitiek wordt niet afgezworen, maar het is wel absoluut noodzakelijk om verschillen tussen de diverse politieke partijen duidelijk te maken.

„Waarde vrienden: de VU is er ook absoluut nodig om het radicale Vlaams-nationalisme te verpersoonlijken om eindelijk komaf te maken met de Belgische wantoestanden en om eindelijk Vlaanderen als de natiewording rechtstreeks op het wereldforum te laten verschijnen. Het is immers duidelijk dat deze Belgische regering en het totale federale niveau onmachtig is om substantiële stappen te zetten tot verlaging van de bruto-loonkost om nieuwe jobs te creëren. Deze regering is ook onmachtig om een degelijk gecoördineerd mobiliteitsbeleid uit te bouwen en om een toekomstgerichte, betaalbare sociale zekerheid te bewerkstelligen. Beste vrienden, het idee van een zelfstandig Vlaanderen, dat in een confederale structuur met Wallonië zelf zijn eigen weg en het groeiende Europa bepaalt, wint dag na dag veld.” Sauwens sprak nog over enkele beslissingen in de commissie Staatshervorming - zie ook elders in dit nummer - en besloot met een oproep: „Wij nodigen iedereen in Limburg uit om samen met ons dit radicaal Vlaams democratisch project te helpen realiseren.”

Met een drankje en een hapje werd het receptiegedeelte afgesloten. Zowat 50 VU'ers namen deel aan een kleine maaltijd in het belendende restaurant, ondergebracht in het oud 'gekkengesticht' van Rekem. Na mokka- of dessertkoffie was nog een wandeling in de oude stadskern gepland. De VU-nieuwjaarsreceptie van Limburg was een aangename bijeenkomst op een erg aangename winterdag.

OOST-VLAANDEREN

Vr. 16 jan. WONDELGEM: Nieuwjaarsreceptie van VU-Wondergem, in aanwezigheid van Karel Van Hoorebeke. Om 20u. in zaal De Nachtegaal, Westergemstraat 96.

Ma. 19 jan. GENT: Info-vergadering van VUJO-RUG. Om 20u. in The Bridge, St.-Baafsplein. Gast is Sigurd Vangermeersch. Info: Michiel Decaluwe (09/225.98.98).

Di. 20 jan. NINOVE: VVVG-Ledenvergadering. Om 14u.30 in buurthuis De Pallieter, Smid Lambrechtstraat te Outer. Agenda: bespreking bestuursverkiezingen, bestuursverkiezingen, activiteiten '98, voorstel en info i.v.m. 3-daagse reis...

Zo. 25 jan. DEINZE: Nieuwjaarsreceptie van VU-Deinze. Om 12u. in Café De Mandel te Grammene. Gastspreker: Chris Vandenbroeke. Deelname: leden VU-Deinze 300 fr., anderen 600 fr.

Zo. 25 jan. DESTELBERGEN: Nieuwjaarsreceptie van VU-Destelbergen-Heusen i.s.m. Goossenaertskring, gevolgd door hutsepotmaaltijd, en voordracht „Misbruiken in de geneeskunde” door Jan Caudron. Vanaf 11u. in de Vrije Gemengde Basisschool, Steenvoordestraat 11 te Heusen. Receptie: gratis. Maaltijd: 350 fr., vooraf inschrijven! (René Clompen, 09/355.67.91).

Ma. 26 jan. SCHOONAARDE: „Het gerecht”. Uiteenzetting door Geert Bourgeois, gewezen lid commissie-Dutroux. Om 20u. in het vroegere gemeentehuis Schoonaarde (Dorp). Org.: VU-Schoonaarde.

Vr. 30 jan. GAVERE: Nieuwjaarsreceptie voor alle leden, vrienden en familie. Om 19u. in 't Oud-Asper, Kapellestraat 21. Gastspreker: Paul Van Grembergen. Rond 20u.30: Kaasavond. Inschrijven (350 fr., -18j. 175 fr.) bij bestuursleden. Org.: VU-Groot-Gavere.

Za. 7 feb. LAARNE: Nieuwjaarsreceptie voor leden en sympathisanten. Om 19u. in café De Zwaluw, Lepelstraat 22 te Laarne. Gastspreker: Etienne Van Vaerenbergh over „Taaltoestanden in Vlaams-Brabant en Brussel”. Aansluitend: etentje met voorinschrijving (400 fr.) bij Frank Van Imschoot, 09/369.50.45. Org.: VU-Laarne-Kalken.

Za. 14 feb. MELLE: Valentijntjesbal in aanwezigheid van Bert Anciaux. In de Parochiezaal, Kloosterstraat, Melle-Centrum. Deuren 20u.30. Aanvang 21u. Muziek: La Squadra. Inkom 150 fr., vvk 100 fr. (kaarten op tel. 09/252.30.23). Org.: VU-Melle.

LIMBURG

Zo. 18 jan. HERK-DE-STAD: Nieuwjaarslunch van VU-Herk-de-Stad, Halen en Lummen. Om 12u. in het Cultuurcentrum De Markthallen, Markt 2 te Herk-de-Stad. Met soep, Hawaïaanse kalkoenfilet met kroketjes, fruitgebak en koffie (450 fr., -12j. 250 fr.). Inschrijven bij Laurens Appeltans (013/55.21.27), Pol Moors (013/52.19.09) of Danny Jacobs (013/44.33.28).

WEST-VLAANDEREN

Do. 15 jan. KORTRIJK: Debat met Peter De Roover (VVB) en dhr. Casaer (burgemeester Beersel) over „Europees stemrecht, een bedreiging of een kans?”. Moderator Bruo Huyghebaert. Om 20u. in Kredietbank, Leiestraat 21. Inkom 300 fr., studenten 100 fr. Org.: Hendrik Brugmanskring Kortrijk.

Do. 15 jan. BRUGGE: Agnes Brueneel over „Poëzie - proza - liederen”. Om 15u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa.

Zo. 18 jan. ROESELARE: Nieuwjaarsreceptie in 't Laag Plafond, Noordstraat 211, van 10 tot 13u. Muziek: „Overigens”. Tentoonstelling: kunstkring 't Paletje. Org.: Orde van 't Dul Bertje, VU, Rodenbachkring Roeselare en VUJO.

Di. 20 jan. IZEGEM: Overzicht van de 20ste eeuw. Door Jozef Seynaeve. Om 15u. in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat. Org.: VVVG-Izegem.

Wo. 21 jan. ROESELARE: V-Club voor kinderen. Juwelen en sleutelhanger maken. Van 13u.30 tot 16u. in zaal 't Laag Plafond, Gaaijpersstraat 2. Deelname 150 fr. Org.: Jeugddienst Vlanajo-West-Vlaanderen.

Zo. 25 jan. MENEN: Nieuwjaarsreceptie voor VU-leden en -sympathisanten. Om 10u.30 in zaal West-Flandria, Ieperstraat. In aanwezigheid van de kamerleden Chris Vandenbroeke en Geert Bourgeois. Org.: VU-Menen-Lauwe-Rekkem.

Ma. 26 jan. IZEGEM: Van beeldhouwwerk tot assemblagekunst (1ste deel). Cursus door lic. Stef Van Bellingen, in de reeks „Kunstzinnige Vorming”. Om 20u. in de Plantijnzaal van de Stadsbibliotheek. Inschrijven via Josée Bogaert (051/30.10.39) of Erik Vandewalle (051/30.26.70). Org.: VSVK.

Wo. 28 jan. IZEGEM: Weens-Vlaams romantisch diaconcert door Rom Duprez. Om 14u.30 in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Samenkomst vanaf 14u. Na de activiteit is er koffietafel voor wie dit wenst. Org.: VVVG-Brugge.

Wo. 28 jan. IZEGEM: V-club voor kinderen. Decopage op bokaal. Van 13u.30 tot 16u.30 in De 3 Gezellen, Mentenhoekstraat. Deelname 100 fr. Org.: Jeugddienst Vlanajo-West-Vlaanderen.

Vrij. 30 jan. IZEGEM: VU-Nieuwjaarsreceptie. Om 20u. in zaal Ter Marel, Abelestraat. Sprekers: Jean-Marie Bogaert, Piet Seynaeve en Kurt Himpe. Org.: VU-Izegem.

Za. 31 jan. IZEGEM: „Het verhaal van Meneer Sommer”. Eenakter door Bart Cafmeyer. Toegangsprijs 300 fr., +3-pas 250 fr., VSVK-abo 150 fr. Org.: VSVK met steun van Min. v.d. Vlaamse Gemeenschap.

Zo. 1 feb. IZEGEM: Zilverbergwandeling o.l.v. Gilbert en Roger Coghe-Gunst. Samenkomst om 13u.30 in het Vlaams Huis. Org.: Wandelclub Vlaams Huis.

Zo. 1 feb. BRUGGE: Feestmaaltijd in Ontmoetingscentrum De Gulden Spoor, 't Zand 22. Om 12u. aperitief, 13u. feestmenu. Deelname: 995 fr. p.p., dranken inbegrepen. Inschrijven is vereist, het aantal plaatsen is beperkt (050/34.30.82). Org.: Informativa vzw.

Ma. 2 feb. IZEGEM: Van beeldhouwwerk tot assemblagekunst (2de deel). Cursus door lic. Stef Van Bellingen. Om 20u. in de Plantijnzaal van de Stadsbibliotheek. Org.: VSVK.

Wo. 4 feb. ROESELARE: V-Club voor kinderen. Het maken van klankmobiel. Van 13u.30 tot 16u. in zaal 't Laag Plafond, Gaaijpersstraat 2. Org.: Vlanajo.

Do. 5 feb. IZEGEM: Voor een nieuw groeimodel in Vlaanderen, door prof. Herman Daems (KUL); kabinetschef van de Vlaamse minister voor Economie. Om 20u. in de Bar van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegang 80 fr. abo's gratis. Org.: VSVK.

met
ur-
em-
Mo-
in
fr.
ins-
bru-
Om
rg.:
uw-
ord-
ve-
Pa-
VU,
van
Om
bek-
Club
nger
laag
0 fr.
nde-
ars-
san-
le-
ner-
our-
eld-
1ste
n, in
20u.
eek.
aert
valle
ens-
Rom
zaal,
l. Na
dit
voor
u.30
eek-
enst
uw-
arel,
aert,
VU-
haal
Bart
-pas
met
een-
wan-
unst.
huis.
altijd
door,
eest-
ken
aan-
82).
eeld-
(2de
gen.
cads-
Club
ken-
Laag
o.
ieuw
Her-
de
20u.
voor
gang

Do. 5 feb. ZWEVEGEM: Prof. Ludo Abicht over „Een filosofische kijk op een multi-cultureel Europa”. Om 20u. in Kredietbank, Leiestraat 21. Inkom 300 fr., studenten 100 fr. Org.: Hendrik Brugmanskring Kortrijk.

Wo. 11 feb. IZEGEM: V-club voor kinderen. Rare Snuiters. Van 13u.30 tot 16u. in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat. Org.: Vlanajo.

Do. 12 feb. IZEGEM: Slaapstoornissen, door Ingrid Scherrens. Om 20u. in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat. Org.: FVV-Izegem.

Di. 17 feb. IZEGEM: Water, zegen en vloek. Door Michel Capoen. Om 15u. in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat. Org.: VVVG-Izegem.

Wo. 18 feb. KORTRIJK: Bert Ancaux over „De nood aan een positieve vernieuwing in Vlaanderen”. Om 20u. in het groot auditorium van de KULAK (Universiteit), E. Sabbelaan. Org.: VUJO en VU.

Wo. 18 feb. ROESELARE: V-club voor kinderen. Instrumenten maken. Van 13u.30 tot 16u. in zaal 't Laag Plafond, Gaaipersstraat 2. Org.: Vlanajo.

VLAAMS-BRABANT

Vr. 16 jan. HERENT: Fons Borginon over „Stemrecht voor buitenlanders?”. Om 20u. in de Driekoningenzaal (boven de POB), Schoolstraat. Moderator: Wim Jansen (VRT). Org.: Dosefkring Herent.

Vr. 16 jan. MACHELEN: Nieuwjaarsreceptie van VU-Machelen. Om 20u. in Café Windsor, Nieuwstraat 51. Gastspreker: Etienne Van Vaerenbergh.

Za. 17 jan. MEISE: Nieuwjaarsreceptie, gevolgd door Vlaamse zangavond. Om 19u.30 in zaal de Lindeboom te Wolvertem. Org.: VU-Meise-Wolvertem.

Do. 29 jan. KAPELLE O/D BOS: Nieuwjaarsreceptie met gelegenheidstoespraak door Sven Gatz. Muziek door blokfluitenensemble „4-klank” o.l.v. Jan Van Baelen. Om 20u. in CC De Oude Pastoerij, Kerkstraat 24 te Nieuwenrode. Org.: VU-Kapelle-op-den-Bos.

Za. 31 jan. OVERIJSE: Spaghetifestijn. Vanaf 17u. in de Parochiezaal Ter Yse, Stationsstraat 7. Org.: VU-Overijse.

Zo. 1 feb. BRUSSEL: Pannenkoe-kennamiddag. Van 14 tot 18u. in gemeenschapscentrum De Markten, Oude Graanmarkt 5 te 1000 Brussel. Org.: VU-Brussel-Stad.

Vr. 20 feb. BRUSSEL: Vossen zingen Voöskens. Speciale zangavond met een „VOS-Liekesboek”. Om 20u.30 in Chalet Normand, Normandiëstraat 1 te Molenbeek. Inschrijven (350 fr.) bij Marie-Lou Bracke (428.322.25), Jacob Bernaerts (248.53.97) of Hugo Van Hemelryck (269.03.73).

ANTWERPEN

Do. 15 jan. BORGERHOUT: Naar het amateurtoneel „Hij gaat dood” (van Kafka). Om 20u.30 in de Lange Nieuwstraat. Kaarten bij aan 150 fr. bij Jan De Scheerder (03/236.45.40). Kassa: 200 fr. Org.: Vlaamse Kring voor Volksontwikkeling-Borgerhout.

Vr. 16 jan. TONGERLO: In lokaal 't Abdijke om 15u.: statutaire ledenvergadering gevolgd door traditioneel etentje voor aalle aanwezige leden, aangeboden door het gewestbestuur. Org.: SMF-Kempen.

Vr. 16 jan. WOMMELGEM: Nieuwjaarsaperitief met Patrick Van Krunkelsven. Van 20 tot 22u. in het Lantaarnhof, Tennesselei 110. Iedereen welkom. Org.: VU-Wommelgem.

Za. 18 jan. MORTSEL: Receptie VU-Mortsel. Om 11u. in Hoeve Dieseghem, W. Volckaertstraat. Gastspreker: Patrik Vankrunkelsven.

Zo. 18 jan. KAPELLEN: Nieuwjaarsontbijtbuffet. Om 10u.30 in „Ten Huize”,

Dorpsstraat 104. Spreker: Sven Gatz. Org.: VU-Kapellen, 03/666.68.06.

Wo. 21 jan. BERCHEM: Nieuwjaarsreceptie van FVV-Berchem. Om 20u. in CC Berchem. Inschrijven verplicht (100 fr.) voor 10/1.

Wo. 21 jan. MECHELEN: Nieuwjaarsreceptie van VU-Mechelen. Vanaf 20u. in het parochiecentrum, Gebr. Verhaegenstraat 12. Jurgen Constandt spreekt er over de Sociale Zekerheid.

Do. 22 jan. KAPELLEN: Georges Vervoort over „Armenzorg te Antwerpen tussen 1797 en 1835”. Om 20u. in CC De Oude Pastoerij, Dorpsstraat 45. Leden: 50 fr., niet-leden 100 fr. Org.: FVV-Kapellen.

Vr. 23 jan. BOECHOUT: Nieuwjaarsreceptie van VU-Boechout. Vanaf 20u.30 in feestzaal De Leilie, Van Olenstraat 9.

Za. 24 jan. NIJLEN: VU-Nieuwjaarsreceptie. Om 20u. in zaal Kempenland. Gastspreker: Els Van Weert. Org.: VU-Nijlen.

Za. 24 jan. WESTERLO: Volksuniefeest van VU-arr. Turnhout. Vanaf 19u. in het Parochiecentrum te Westerlo. Menu (750 fr.): aperitief, Agnes Sorelsoep, zalm met saffraansaus, kalkoen & varkenshaasje, dessertbordje en koffie. Inschrijven vóór 15/1. Eregast: Patrik Vankrunkelsven. Gastspreker: Guido Dutry (Vlamingen in de Wereld).

Za. 24 jan. BURCHT: Nieuwjaarsreceptie van VU-Burcht-Zwijndrecht. Om 20u. in parochiezaal De Vrede St.Martinus (aan de kerk te Burcht).

Za. 24 jan. BERCHEM: Vlaamse Kring Berchem bezoekt tentoonstelling „De Flandriens van Hugo Verriest”. Om 14u. stipt in het AMVC, Minderbroedersstraat 22 te Antwerpen. Inschrijven noodzakelijk, aantal deelnemers is beperkt (321.19.86). Bijdrage 100 fr. Org.: Vlaamse Kring Berchem.

Zo. 25 jan. ZOERSEL: Brusselmoment en Nieuwjaarsreceptie. Sven Gatz geeft uiteenzetting over Brussel. Fons Borginon geeft openingsrede. Van 10u.30 tot 14u. in het Heemhuisje, Zoerseldorp. Org.: VU-Zoersel i.s.m. VCLD.

Zo. 25 jan. BORSBEEK: Nieuwjaarsreceptie van VU-Borsbeek. Chalet van de tennis Wandeling om 14u. - 17u. warme hap.

Do. 29 jan. MALLE: Ruimtelijke (wan)orde in Vlaanderen en Malle, door P. Renard (Knack). Om 20u.30 in CC te West-Malle. Org.: VU-Noord.

Vr. 30 jan. BORGERHOUT: Worstebroodavond in aanwezigheid Patrik Vankrunkelsven en de Antwerpse VU-mandatarissen. Vanaf 19u. in zaal De Vesper, Boelaerlei. Inschrijven (250 fr.) op voorhand bij Martha De Coninck-De Smet (03/322.08.06). Org.: VU-Borgerhout.

Zo. 1 feb. WIJNEGEM: 3de VU-aperitiefconcert. Om 10u.30 in zaal „De Leeuw”, Kasteellei 69 te Wijnegem. Tijdens de pauze voert Vic Ancaux het woord. Daarna vrijblijvend Brunch (500 fr.p.p., inschrijven tot 26/1 bij VU-Wijnegem). Org.: VU-Wijnegem.

Za. 7 feb. ANTWERPEN: Nieuwjaarsreceptie van VU-Groot-Antwerpen. Om 17u.30 in CC St.Andries, St.Andriesplaats 24.

Vr. 13 feb. BORNEM: Voorlichtingsvergadering „Een eigen Vlaamse sociale zekerheid en fiscaliteit” door Jürgen Constandt. Om 19u.30 in het Abdijzaaltje, Kloosterstraat (naast Abdijkerk). Vrije toegang. Org.: VVVG-Bornem.

Do. 19 feb. TURNHOUT: Jan Loones over „België en de monarchie, nat gewogen!”. Om 20u. in Keldercafé De Warande. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m. VCLD.

Vernederlandsing van het straatbeeld in Vlaams-Brabant

Op vrijdag 19 december '97 werd, op uitnodiging van de VU-afdeling Overijse, in het Cultureel Centrum Den Blank door de VU-arrondissementsvoorzitter van Leuven, Jos Bex, tevens eerste schepen te Herent, een informatievergadering met debat gehouden.

De zorg van de Volksunie te Overijse betreft vooral de reclame en anderstalige slogans die in Overijse en Vlaams-Brabant door bedrijven, hotels, restaurants en de kleinhandel het straatbeeld komen verdringen. Onze dringende vraag luidt: Waarom is er nog geen taalwet voor het bedrijfsleven, distributie en deze kleinhandel?

Jos Bex begon met te benadrukken dat vreemde talen gebruiken zonder dat dit echt nodig is ook een soort vervuiling is van ons leefmidden want het betekent onze cultuur vervuilen.

Het is beledigend dat privé-bedrijven bvb. hun nieuwjaarswensen in het Engels versturen. Jozef Deleu stelt dat, een alerte democratie, een zindelijk en zuiver geïnspireerde taal gebruiken met zelfrespect ten aanzien van de eigen taal, ontsporingen voorkomt.

Het gebruik van het Frans en het Engels is gewoonweg uitdagend, zegt Jos Bex. Deze talen worden in publicaties gemakshalve gebruikt onder invloed van de informatiemaatschappij.

Met doelgroepen communiceren in een andere dan de eigen taal, doet afbreuk aan onze eigenheid en vaak beheersen deze groepen deze vreemde talen zeer gebrekkig, wat een hindernis vormt bij de interpretatie.

Jos Bex: „We staan te weinig stil bij het feit dat we jarenlang strijd hebben moeten voeren voor het behoud van onze taal.

Destijds was het Frans, ook in Vlaanderen, bedoeld voor de betere kringen, de zogenaamde bourgeoisie. De VU eist en zet stappen in die richting om de taalwet uit te breiden tot het straatbeeld. De overheid moet de nodige decretale initiatieven nemen. Intussen moet er werk gemaakt worden van sluitende overeenkomsten met de reclame-, distributie- en horecasectoren om in heel Vlaanderen alleen het Nederlands te gebruiken.”

Jos Bex haalt het voorbeeld van Canada aan, meer specifiek de staat Quebec - waar de franstalige minderheid wetten stemde om Franse ééntaligheid vast te leggen bij alle overheidsinstanties en private handelszaken. Een goed voorbeeld hiervan is o.m. dat alle engelstalige opschriften en naamborden werden verwijderd uit het straatbeeld.

Wat stelt Bex voor?

- Vanaf begin januari 1998 komt er een meldpunt waar alle taalverloeding in heel Vlaams-Brabant gemeld en gecentraliseerd wordt. Dit centrum zal te He-

rent gevestigd zijn. (Men kan bij Reinhilde Raspoet terecht met al deze anderstalige reclame, enz.);

- Er worden stickers en aanplakkaarten verdeeld met de slogan „Taalhoffelijkheid voor een goed begrip”;

- Alle gemeentelijke administraties van Vlaams-Brabant worden aangeschreven om in hun gemeente het nodige te doen tot de vernederlandsing.

Deze acties zijn geen tekens van bekrompenheid of het zich afsluiten van andere culturen of van groepsegoïsme... Het probleem is dat vele Vlamingen niet geïnteresseerd zijn in of zich smalend uitlaten over hun taal. Willen we andere culturen respecteren moeten we beginnen met de onze.

Reinhilde Raspoet,
VU-afd. voorzitter Overijse

Er moet werk gemaakt worden van sluitende overeenkomsten met reclame-makers om in heel Vlaanderen alleen het Nederlands te gebruiken.

Afscheid van een vriend...

De VU-afdeling Lint meldt U met diepe droefheid het overlijden van haar goede vriend Leo Franck. Leo overleed plots op donderdag 8 januari 1998. Hij werd 51 jaar.

Amper een jaar geleden ontviel ons ook zijn echtgenote Rita Van Reeth.

Het afscheid van Leo Franck laat bij ons een pijnlijke leegte na. Met hem verliezen wij een vaste waarde in onze vriendenkring. Leo was een trouw VU-man en een overtuigende Vlaming, een drijvende kracht binnen de partij. De VU zal hem zeker missen.

Leo zal in onze herinneringen blijven leven als een actief man die een groot rechtvaardigheidsgevoel aan een even grote bescheidenheid koppelde. Hij was gedurende 15 jaar een toegewijd mandataris in de Lintse OCMW-raad.

Leo was sinds 1976 actief binnen de Lintse VU en was naast OCMW-raadslid ook schatbewaarder van onze afdeling.

Vandaag is Leo er niet meer...

Wij zijn dankbaar voor zijn inzet voor de Lintenaren.

Wij zijn dankbaar dat wij met hem hebben kunnen samenwerken.

Wij zijn dankbaar dat wij hem gekend hebben.

Leo, beste vriend vaarwel...

De uitvaartliturgie heeft plaats op donderdag 15 januari 1998 in de parochiekerk van O.L.V.-Geboorte te Lint.

Langs deze weg wenst de VU-afdeling Lint nogmaals haar oprecht medeleven te betuigen aan zijn vader, schoonouders, kinderen, kleinkinderen en familie.

HAAL MEER UIT

Met WIJ gratis
naar Kunst-
en Antiekbeurs
van
Vlaanderen

(Lees blz. 15)

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT
VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Kostuums naar maat

Tel.: 03/231.35.83

Wenst U meer informatie over de
advertentiemogelijkheden
in WIJ?

Bel dan vandaag nog naar

Els Decoster

op het nummer 02/481.78.59

TEGELS Karel Van den Berghe BVBA

Gentsesteenweg 377
9300 Aalst

Tel.: 053/70.06.64
Fax: 053/77.81.05

- 1.000 soorten in voorraad
- verdeler van: Sphinx, VENIS, Porcelanosa, Gazzini, KOS-MOS, Rodal, FARO, Villeroy & Boch, enz...

DE REUS IN TEGELS

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december De familiezaak met traditie

31 januari '98 - Cultureel Centrum - Berchem

1ste Jonge Leeuwen-Forum

Ja, politiek kan wél
boeiend zijn!

VLAAMS-NATIONAAL
WEEKBLAD

Alle stortingen van
abonnementen en redactie
op rekeningnummer
435-0272161-59 van WIJ,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail
redactie@vpri.be
Jaarabbonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag
j. l. om 14 u. afgesloten.

Verantwoordelijk
uitgever:
Bert Anciaux
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.59
Fax. 02/481.78.82

Een uitgave van het
Vlaams Pers-, Radio- en
TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Castele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

DEZE WEEK IN KNACK

<http://www.roularta.be>

BELGIE DE FACTOR X

De voorbije week ontstond
opschudding na een krantenbericht
over de getuigenis van een vrouw
(X-1) over een veertien jaar oude
moord in een champignonkwekerij
in Oudergem. Wat zegt het psychia-
trisch verslag over de X-getuigen
in de zogenaamde nevendossiers
van de Dutroux-zaak? Wat voor
mensen zijn deze X-getuigen? Over
welke dossiers gaat het? Welke fouten werden gemaakt bij de
ondervraging van de X-getuigen? En welke fouten maakten de
media? Kortom, niets dan de waarheid over X.

ECONOMIE DE VERKOOP VAN RENAULT

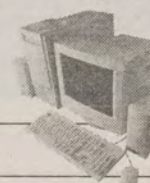
Stakingen, betogingen, een symbolische begra-
fenis van de allerlaatste Mégane die van de
band in Vilvoorde rolde: in het voorjaar van
1997 kreeg Renault bakken negatieve publi-
citeit over zich heen. Heeft dat zich vertaald naar
dramatische verkoopcijfers? En, vooral: krijgt
de ramp van Renault Vilvoorde straks navol-
ging bij andere automerken? De ondraaglijke
last van de Europese auto-industrie: "In het jaar
2000 produceren de fabrieken vijf miljoen
auto's meer dan de markt vraagt".

BUITENLAND EEN BERICHT UIT KABOEL

Wie zijn de Taliban, de studenten die het grootste deel van Afghanistan ver-
overden? Waarom zijn ze zo bang van vrouwen? En wie wenst hun vrede,
als die dan toch zo wreed is? Een reportage uit een land in het donker en uit
een stad, die zo goed als met de grond gelijk gemaakt werd. "Een waardige
oude man met baard en plastic sandalen leidt ons rond door een wirwar van
ruïnes, naar een rechthoekig gat in de grond, waar ooit zijn huis stond."

WEEKEND KNACK

Deze week onder andere: de nieuwe Oscar Wilde, pijn tegen pijn, lief-
de en kannibalisme, mode in de wolken...

WINTERWEDSTRIJD KNACK (500.000 FR PRIJZEN): 2 MULTIMEDIA PC'S TE WINNEN

De wielrennerij is niet meer was ze ooit is geweest, stellen velen vast. Maar is dat ook de zorg van de Belgische Wielrijdersbond? Onze sportmedewerker zoekt uit waar het paard gebonden ligt.

◆ SPORT ◆

„De leiding van de Belgische wielrijdersbond kreeg de voorbije week vanuit diverse hoeken de wind pal op de neus. De federatie mist een visie, zit veel te veel op haar centen, hanteert een politiek van kortzichtigheid, slaagt er niet in de jeugd een valabele begeleiding te bezorgen en sluit hardnekkig de rangen voor jonge ambitieuze mensen die mee het beleid willen uittekenen. De BWB is teveel met zichzelf bezig in plaats van met de omkadering van de sport.”

OP STERVEN NA...

Zo stond het te lezen in *De Standaard* van vrijdag 9 januari. Geef toe: het kan tellen. Op dezelfde bladzijde kreeg de wielerbond haar wederwoord. We vielen niet achterover. De unitaire sportbonden blijven vechten tegen de onomkeerbare evolutie, tegen de realiteit. Vanzelfsprekend kunnen ze argumenten naar voor schuiven. Ze hebben niet altijd voor honderd procent ongelijk. Ze vergeten echter vaak en graag dat ze moeten functioneren in een maatschappij die verandert, die andere waarden hanteert.

De baansport, de piste zoals dat in de volksmond heet, is in België op sterven na dood. Jaren geleden werd daarvoor gewaarschuwd, werd de ondergang voorspeld. Er gebeurde weinig. Er gebeurde eigenlijk niets. De bondsbonzen lagen daar nooit wakker van.

Vandaag worden ze geconfronteerd met de nakende doodstrijd van de kermiskoersen. Ondanks we ons voor die wedstrijden rond de kerktoeren nooit hebben kunnen opwinden moeten we toegeven dat zij ooit de humus vormden waarop onze wielrennerij groeide en bloeide. Maar ook die tijd is onherroepelijk voorbij. Een blinde zag het aankomen. De wielerbond niet, of reageerde niet op de juiste manier. De bonzen bleven in hun

ivoren toren het bondspatrimonium beheren en wachten af. In goed tien jaar werd het aantal kermiskoersen in ons land herleid tot één vierde. Volgend seizoen zullen er nog zo'n goede vijftig worden gereden, aldus *De Standaard*. Daar vloeit onmiddellijk uit voort dat almaar minder beroepsrenners hun brood zullen kunnen verdienen. Het peloton zal nog verder worden uitgedund. Om de aantrekkingskracht van die zo karakteristieke kermiskoersen toch nog enigszins op peil te houden wil de wielerbond ze openstellen voor amateurs (*eliterenners zonder contract*) en beloften (19 tot 23 jaar). Niet iedereen is daar gelukkig mee. Het gevestigde profpeloton wil het prijzengeld

graag voor zichzelf reserveren. Hopelijk zullen almaar meer organisatoren „internationaal” proberen gaan. De laagste categorieën van wedstrijden moet voor een aantal van hen toch haalbaar zijn. Op die manier kunnen ploegen in eigen land

UCI-punten schrappen en dat zou als een belangrijke stap voorwaarts kunnen worden geïnterpreteerd. Maar ook hier komt de reactie weer rijkelijk laat.

GEEN SIGNALLEN

In het zuiden van Europa zijn de financieel sterke wielerploegen zich al volop aan het voorbereiden op het voorjaar. Wij kijken met een bang gevoel vooruit naar de grote klassiekers, ooit het wingebied van onze coureurs. Zal Museeuw zich nog eens kunnen opladen voor een seizoen meer aan de top? Zal Jo Planckaert echt doorbreken? Blijven we nog eens twaalf maanden van een klassieke overwinning verstoken? Een beangstigend perspectief. In-

middels verstuurt de wielerbond geen signalen van onrust, wijst niets op een ongewone vernieuwende dynamiek. We weten wel dat de wielwereld van de jaren negentig in niets gelijkt op die van de jaren zeventig. Al de contouren zijn veranderd. De tijd van het Italiaans-Frans-Belgisch onderonsje is voorbij. De begeleiding is wetenschap geworden. Renners pieken. De kalenderstructuur is dezelfde niet meer. Renners pieken. Het ploegbelang overheerst. Een beetje ploeg kost tientallen miljoenen. Daarop inspelen, zich aan die voortdurende wijzigingen blijven aanpassen is voorwaarde voor een geslaagd beleid. Bij ons slaagt niemand erin een sluitend opleidingsplan voor jonge coureurs vorm te geven. De jeugd wordt niet niet helemaal aan haar lot overgelaten, maar veel scheelt het niet. Mogen we ons ongerust maken? Mogen we uit de analyse(s) van *De Standaard* ook opmaken dat het beter kan en moet? Of spreken we, zoals de wielerbond dat zo graag zegt, zonder dossierkennis? De resultaten van onze renners zullen in deze de discussie beslechten.

Olympus

Zal Museeuw zich nog eens kunnen opladen voor een seizoen aan de top?

11

P. Van Belle

Het kan en moet anders

Verlangen naar het onmogelijke

Ons voetbal zoekt tijdens de winterstop – voorzover er in deze dagen sprake is van winter – naar een tweede adem. De rijkere clubs gaan in zuidse landen in afzondering, in Marokko bijvoorbeeld. Op of Cyprus. Niets daarvan op de eilanden, niets daarvan in Engeland waar tijdens de beruchte *boxing days* de druk zowaar nog wordt opgevoerd. Zelfs zijn we trouwe kijker van *Granstand* en *Match of the day*. De Engelse sportuitzendingen blijven onnavolgbaar. Er wordt met kennis van zaken over sport gesproken. Er worden voortdurend nieuwe invalshoeken gezocht en gevonden.

WILDE DROMEN

De voetbalcompetitie wordt ook dit jaar aangevoerd door Manchester United. Het is natuurlijk veel te vroeg om voor de vijfde keer in zes jaar victorie te kraaien maar het staat vast dat men over goede papieren zal moeten beschikken om de *Reds* van Alex Ferguson van een nieuwe titel af te houden.

Engeland wordt stilaan gek van de legendarische club van Old Trafford. Drie miljoen Britten zouden zich onomwon-

den supporter hebben verklaard. Bij elke thuismatch zitten er 55.000 toeschouwers rond het veld en de *merchandising* rond de club brengt fortuinen op. Manager Alex Ferguson, een eerder zwijgzame Schot, ontving een voorschot van zestig miljoen op de publicatie van zijn memoires. Als alles goed gaat komt het boek einde 1999 in de handel...

Sportief begint men nu luidop te spreken over „the treble”. United moet mikken op de landstitel, de Europacup voor landskampioenen en de FA-cup. Dat is hoog gegrepen natuurlijk. Het is overigens niet de eerste keer dat een Britse club zo wild gaat dromen. Leeds United en Liverpool blikten al eerder in dezelfde richting. Soms kwam men dichtbij (Liverpool), soms bleef men veraf. Het Leeds van Don Howe bleef een paar keer zonder enige onderscheiding achter. Dat kan natuurlijk wanneer men zijn krachten in alle richtingen versplijt. Alhoewel men enkel over verspillen spreekt wanneer succes uitblijft.

OPWINDING

We geloven niet dat het United lukt. De

Alex Ferguson

concurrentie is immers oneindig groot. Zowel nationaal als internationaal. Maar het is wel goed dat dromen nog mag. We houden niet van sportbeoefening met de meetlat. Sport is winnen. Gaan. Altijd en overal. De nederlaag ligt in het verlengde van de overwinning en omgekeerd. Dat aanvaarden is de essentie van de sport. Daarom is het goed dat men zich in Engeland daarover weer enigszins kan opwinden.

Overigens is het ook goed dat Newcastle in de rangschikking almaar dieper terugvalt. In vroegere jaren keken we op naar Liverpoolster Kenny Dalglish. Een begenadigd aanvaller. Een van de besten van de wereld. Maar als trainer is Dalglish een bangerik. Ooit werd hij met Blackburn tegen alle logica in landskampioen. Het moet zo'n drie jaar geleden zijn. De *Rovers* speelden defensief, gingen in tegen de beste Britse tradities maar wonnen. De trainer had dus gelijk. In de *Champions League* sloeg de ploeg van Dalglish een belachelijke figuur. Ze raakte geen grond en won nauwelijks een punt. Dalglish kon niet langer tegen de druk en stapte op. Vorig jaar kwam hij opnieuw in circulatie nadat Kevin Keegan bij Newcastle was weggegaan. Dalglish hertimmerde het superoffensieve Newcastle. Hij maakte er in de eerste plaats een defensieve ploeg van die zou speculeren op het grote individuele talent van spits Shearer. Doordat deze gekwetst geraakte klopt de rekening nu van geen kanten meer. En dat vinden we een hele goede zaak voor het Britse voetbal in het algemeen.

Olympus

Het staat erg goed om vrienden en kennissen langs een 'uitgelezen' boekenkast te kunnen leiden. Al is 'uitgelezen' vaak niet het juiste woord. Als iedereen die met Eco, Rushdie, ... dweept en die hun boeken koopt, hen ook daadwerkelijk gelezen heeft, dan zit het hier in Vlaanderen wel snor. Dat betekent niet alleen dat mensen niet hoeven te klagen over een gebrek aan vrije tijd, maar ook dat de gemiddelde intelligentie schromelijk onderschat is. Onder die 'musts' durven we ook Jean-Marie Berckmans catalogeren. Berckmans is al geruime tijd 'in', met name in die groepen van de samenleving die zich willen laten kennen als 'vooruitstrevend', 'cultuurminnend' en 'van ietsje hoger niveau dan het klotjesvolk'. Waar zij overigens, het dient gezegd, verder niets tegen hebben. Dat Berckmans in is, moge blijken uit o.m. het

BERCKMANS' BESTE

feit dat het magazine 'Teek' – toch altijd op zoek naar 'beter' en 'anders' – hem opvoerde in het decembernummer. Daaruit bleek dat van Berckmans' bejubelde boeken hooguit 2.000 exemplaren per titel verkocht worden. Berckmans bekende: „...ik begrijp niet waarom ik zo weinig verkoop. (...) Ik ben geen fenomeen maar een schrijver. Maar alles is goed om te verkopen, niet? (...) Oké, het belangrijkste is dat ik goede boeken schrijf. Voor de rest kan het me allemaal niet schelen (...). Ik speel dat spelletje gewoon mee.”

Berckmans schrijft over alles wat die fijne goegemeenschap nooit meemaakt: over zattekloten, pornotheken, kotsen, teenschimmels, ... liefst gegoten in een sausje van bloedneuzen, snot, slijm, sores, pis, kak, ... de lullen, kutten en joints niet te vergeten. In een onbewaakt moment wordt hij wel eens vergeleken met Bukowski, op nog andere tijdstippen vindt men hem een groots schrijver, een supertalent. Velen praten over hem, maar weinigen kennen hem. 'Berckmans beste' biedt een 'uitgelezen' kans om dat te veranderen. Al zal dat woord, opnieuw, verkeerd gebruikt zijn.

⇒ J.M.H. Berckmans' Beste. J.M.H. Berckmans. Uitg. Dedalus – Antwerpen. 1997. 184 blz., 500 fr.

◆ BOEKEN ◆

De afgelopen jaren heeft Vlaanderen, helaas, kennis genomen van de meest uiteenlopende onderzoeksmethoden. Een 'puzzelaar' kwam daarbij niet echt op de voorgrond. Maar ook dat zal maar een kwestie van tijd zijn.

Speuren is puzzelen

In het onderzoek naar de gruwelijke praktijken van Marc Dutroux maakte half Europa kennis met 'De Neus'. Het was de Nederlander die middels een eigenaardig soort bodemonderzoek – het prikken met een spies in de bodem om er daarna aan te ruiken – met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kon zeggen of er ergens lijken begraven lagen. Er zijn weinig kranten, weekbladen, actualiteitsprogramma's ... geweest die hem niet op één of andere manier hebben opgevoerd: als een curiosum, een specialist, een man met een morbide hobby. 'De Neus' heeft voorlopig nog geen boek geschreven, maar dat kan niet lang meer op zich laten wachten.

BEKENDE DOSSIERS

Paul Britton heeft al wel een biografie op de markt. Britton is Engelslands beroemdste misdaadpsycholoog en gaat door het

leven als de 'Jig Saw Man' oftewel 'De puzzelaar'. In het gelijknamige boek doet hij het verhaal over zijn bijdrage aan het oplossen van een groot aantal misdaden. Britton hielp mee in enkele zeer ophefmakende zaken zoals de moorden van het echtpaar West, in het zgn. 'Horrorhuis', de moord door twee jonge tieners op de kleuter Jamie Bulger, de ontvoering van de baby Abbie Humphries: het waren haast zonder uitzondering dossiers die wereldnieuws werden.

Wat doet zo'n 'puzzelaar' dan, vraagt u zich terecht af. „Mijn op de psychologische wetenschap gebaseerde aanpak omvat een gedetailleerde studie van de plaats van de misdaad en de misdaad zelf om inzicht te krijgen in de innerlijke drijfveren van de dader en de invloeden op zijn of haar leven. De sporen daarvan zijn bij bijna elke misdaad aanwezig, maar alleen bij een meer dan oppervlakkig

onderzoek zichtbaar.” legt Britton aan de lezer uit. Eens hij die sporen gevonden heeft, legt hij zich toe op het opsommen van kenmerken van de vermoedelijke dader. Hij tracht een beeld te geven van zijn – in de meeste gevallen zijn het inderdaad mannen – woonomgeving, werk, mentaliteit, ... De omschrijving kan dan als volgt luiden: „Hij was een jongen uit de buurt, misschien een oudere tiener maar hoogstens een jaar of vijftientig, iemand die gepokt en gemazeld was in het plaatselijke waardensysteem. Hij is gewoon gaan rondlopen en hoopte misschien iemand tegen te komen, maar niet noodzakelijk een slachtoffer. Hij nam

een mes mee, maar de fles heeft hij waarschijnlijk onderweg opgeraapt zonder die als wapen te beschouwen. (...)” Het citaat ontleent we uit het hoofdstuk over het onderzoek naar de gruwelijke verkrachting en moord – al zou 'doodslag' juridisch juist zijn – op Naomi Smith, een tiener uit een ietwat achtergesteld, verlaten Engels mijsdorp.

SUPERMAN?

Is Britton dan een van die superspeurders die zo op het witte doek kunnen? Nee, zo blijkt: „Films als 'Silence of the Lambs' en tv-drama's als 'Cracker' hebben een realistische kijk niet bevorderd.” Dit puzzelwerk is zeker geen aangename bezigheid, laat Britton zijn lezers verstaan. Meer nog: hijzelf is „doodsbang voor telefoontjes van de politie” en heeft „een hekel aan elk moment van het reconstructieproces.” Toch doet deze forensisch psycholoog gewoon voort: „Ik zie en hoor ook wat de daders van geweldadige seksmisdrijven en moorden doen, en ik weet wat hen daartoe drijft. Kan er een sterker motief bestaan dan de wens om daaraan een eind te maken?” verklaart hij zijn drijfveer, daaraan toevoegend dat er 'niets heldhaftigs' aan dit onaangename werk is. Britton zou naar eigen zeggen wel meer tijd willen vrijmaken voor het geven van opleidingen aan politiemensen. Daarnaast had hij ook graag een grotere bewustwording van het publiek gezien. Dat heeft immers weinig oren naar risicobeoordeling en misdaadpreventie.

Dit alles kan niet verhinderen dat 'De puzzelaar' toch in de eerste plaats een erg spannend boek is. In feite is het niet veel meer dan een verzameling 'whodunnits' met Britton in de hoofdrol. Als hij niet ervan houdt om als een nieuwe Sherlock Holmes beschouwd te worden dan was een minder sensationele aanpak misschien meer aangeraden geweest. Uit de diverse verhalen blijkt ook dat zin voor detail en een 'gezond boerenverstand' voor zijn werk onontbeerlijk zijn. Het geeft natuurlijk wel een eerstekinds kijk achter de schermen van het speurwerk. Zo leerden we o.a. dat een zaak meer gebaat is bij een 'sympatiek' slachtoffer dan wanneer het draait om 'iemand uit het milieu': de media zijn in dat laatste geval niet altijd even bereid om veel aandacht aan de zaak te besteden ... In zijn geheel is 'De puzzelaar' een vlot geschreven thriller die bovendien het stempel 'Waar Gebeurd' kan voeren, toch een niet onbelangrijk verkoopargument.

(gv)

⇒ De puzzelaar. Paul Britton. Uitg. Meulenhoff – Amsterdam. 1997. 479 blz., 798 fr.

Doe kwaad en zie niet om

Of het nu gaat om maffiosi, om verkrachters, moordenaars of nog andere 'slechteriken': in alle verhalen over hen kennen ze meestal maar één motto: 'Doe kwaad en zie niet om'.

In Lisa Scottoline's vijfde thriller, 'Met voorbedachten rade', laat zij strafpleiter Marta Richter een eerder eenvoudige zaak pleiten. Elliot Steere, een extreem rijk zakenman, wordt ervan beschuldigd een dakloze om het leven te hebben gebracht toen deze zich met de wagen van Steere ervandoor wilde maken. Richter houdt een briljant pleidooi voor de zakenman en is ervan overtuigd de zaak met de vingers in de neusgaten te zullen winnen. Wanneer de jury zich terugtrekt voor de beraadslaging, komt ze echter onzacht in aanraking met de waarheid: Steere heeft de man wel degelijk vermoord. Geholpen door haar assistentes en steunend op de 'Feminiza' – 'Girl Power' avant-la-lettre? – wil zij de gerechtigheid haar gang laten gaan. Maar Steere blijkt overal medewerkers te hebben ...

Op een uitgelezen schare van goede medewerkers kan ook 'De maffiabaas' van

Peter Watson rekenen. Dit boek doet het verhaal van de Sicilianen Silvio en Nino die op erg jonge leeftijd naar de VSA emigreren. Een ontvoering van een Engels priester is immers enigszins uit de hand gelopen en daarom moesten de mannen het land uit. In New Orleans worden ze ingelijfd bij de familie Priola, een machtige clan die de haven in haar greep tracht te houden. Silvio maakt carrière bij de Priola's en begint een liefdesrelatie met Anna-Maria Priola. Wanneer een andere clan de Priola's een hak probeert te zetten, kent het geweld geen einde meer.

Ook 'Het Manhattan Project' speelt zich af in de VSA. Achter dit project ging, zoals geweten, de ontwikkeling van de eerste atoombom schuil. Als het bijna voltooid is wordt de veiligheidsofficier Karl Bruner vermoord teruggevonden. Om na te gaan of het hier gewoon een toevallige moord dan wel een goed beraamde misdaad betreft wordt Michael Connolly, officier bij de militaire inlichtingendienst, gemandateerd met het onderzoek. Daarbij maakt de lezer kennis met een wereld van intriges rond de ontwikkeling van een van de meest do-

delijke wapens ooit. Het is de eerste, met een erg succesvolle, thriller van Joseph Kanon.

James Ellroy's 'Strikt vertrouwelijk', tot slot, doet het verhaal van het onderzoek naar een moord in de stijl 'Bende van Nijvel'. In een koffieshop in het Los Angeles van de jaren '50 worden 6 mensen koelbloedig neergekogeld. 'Roofmoord' luidt de eerste conclusie, maar dat kan moeilijk staande gehouden worden wanneer ook drie van de verdachten bij een ontsnaptingspoging worden neergeschoten. 'Strikt vertrouwelijk' ontrafelt dit mysterie beetje bij beetje.

⇒ Met voorbedachten rade. Lisa Scottoline. Uitg. Meulenhoff – Amsterdam. 1997. 366 blz., 698 fr.

⇒ De maffiabaas. Peter Watson. Uitg. Meulenhoff – Amsterdam. 1997. 480 blz., 798 fr.

⇒ Het Manhattan Project. Joseph Kanon. Uitg. Meulenhoff – Amsterdam. 1997. 487 blz., 798 fr.

⇒ Strikt vertrouwelijk. James Ellroy. Uitg. De Arbeiderspers – Amsterdam. 1997. 480 blz., 799 fr.

Binnen de *Vereniging ter Bevordering van het Vlaamse Boekwezen* (VBVB), is een werkgroep van kinderboekenuitgevers actief. Het is deze groep die besloot wat aan de leenvergoeding te doen. Leenvergoeding is het bedrag dat een auteur en een uitgever krijgt, wanneer een boek van hem of haar wordt uitgeleend. Dat ontvangen auteurs in beschaafde landen als Duitsland en Nederland, maar niet in Vlaanderen. De kinderboekenschrijvers en -uitgevers zeggen, en waarschijnlijk terecht, dat zij de grootste gedupeerden zijn, want dat kinder- en jeugdboeken in verhouding het meeste worden ontleend.

Daarom werd vorige week donderdag besloten de

bibliotheek van Baarle-Hertog leeg te halen en symbolisch te bezetten. Waarom Baarle-Hertog? Omdat daar, in het Nederlandse gedeelte van de bib, wel leengeld wordt uitbetaald, en in het Vlaamse gedeelte niet. Verscheidene uitgevers waren op het appel, en auteurs als staatsprijswinnaars Gregie De Mayer en Henri van Daele, de dikwijls in duo schrijvende Daniel Billiet en Patrick Bernauw, Brigitte Minne en nog vele anderen waren met kruiwagens en spandoeken afgekomen, om hun protest zichtbaar te maken. Uitgevers voelen zich

twee keer bestolen, want op het bedrag dat ze aan leengeld vanuit Nederland ontvangen, heft de Belgische staat dan nog belasting, en dat kan bij een vennootschap oplopen tot 44 procent. En dat alles terwijl het leengeld een Europese verplichting is, maar we weten reeds lang dat België wel zijn burgers alle verplichtingen doet nakomen, maar zelf z'n voeten veegt aan heel wat door Europa opgelegde wetten. Worden de ministers van Cultuur en Economische Zaken nu eindelijk wakker?

◆ CULTUUR ◆

Verdriet met veel soda en begrip

In het boek *Van alle stijlen thuis* dat onlangs werd uitgegeven n.a.v. het stichtingsjaar 1907 van de VVL (*Vereniging van Vlaamse Letterkundigen*) werden niet minder dan 134 bijdragen van haar nog levende leden-auteurs gepubliceerd. De samensteller Tony Rombouts, de secretaris van die vereniging die overigens – in tegenstelling tot de Vlaamse PEN-club – geen frank subsidie meer ontvangt, heeft de teksten alfabetisch gerangschikt (van Marc Andries en Marcella Baete tot Emiel Willekens en Rudy Witse) en elke schrijver had maar één bladzij voor zijn of haar schrijverij.

De bijdrage van Walter Soethoudt is dan ook getiteld *Eén pagina*. De *breedsprakige* Hubert Lampo had uiteraard niet genoeg aan één bladzij en vulde er vier. De blijkbaar wat bittere en verbolgen dichter Marc Braet richt zich tot „Mijnheer de Minister” en ook tot de „Heren van de Commissie van Advies ter Bevordering van de Nederlandse Letterkunde, verenigd in het formalistisch pluralisme van de politieke verzuiling” en de wat vergeten Antwerpse dichter Werner Spillemaeckers (ooit *pink poet* en stichter en hoofdredacteur van het literaire tijdschrift *Artisjok*) schrijft in zijn merkwaardige bijdrage „Erelid Kamiel Top (1923-1945)” over een andere niet geheel vergeten dichter die al op 22-jarige leeftijd overleed in het kamp Flossenburger waar hij door de nazi's werd vermoord. Ook Marcella Baete is blijkbaar malcontent en schrijft over een (fictieve?) ontmoeting van vier bekende Vlaamse schrijvers in het dure Brusselse restaurant *Comme chez soi...*

TÂCHE DE BEAUTÉ

De twee meest curieuze bijdragen zijn toch van de hand van twee wat marginale, maar wonderlijke West-Vlamingen: Raf Seys en Herwig Verleyen. De eerste schrijft binnen de ruimte van één pagina een zeer mooi stukje getiteld *Hongkong 1997 memoreet mij Duinkerke 1662* en trekt daarin een verrassende parallel tussen de teruggave van de stad Hongkong aan de Chinese Volksrepubliek en de verkoop van de stad Duinkerke aan de Franse koning Lodewijk XIV die aldaar werd herdacht in 1962. Raf Seys was er ook toen bij en keek er driehonderd jaar later naar:

„Lodewijk werd voorafgegaan door herauten en allerlei wapenvolk te voet en te paard.

Hij was vergezeld van zijn troep schitterende officieren; van zijn pompeuze hofhouding, gepruikt en gepoederd, in bonte en kostelijke klederdracht; van poppige courtisanes in diepe décolleté, met welgemikte tâche de beauté, parmantig als pauwen aanwandend of plechtstatig in de koninklijke karos gezeten, almaardoor bevallig en speels waaierend.” En aan het slot schrijft deze auteur die ook de bezieler is van de elk voorjaar in Frans-Vlaanderen gehouden *Zwijgende voettocht door het slagveld van de Peene*: „Voortdurend ruiste een vers van de toenmalige Duinkerke rederijker Domien de Jonghe in mijn hoofd: Wat bracke traenen en heeft Neerland niet geschreijt...”

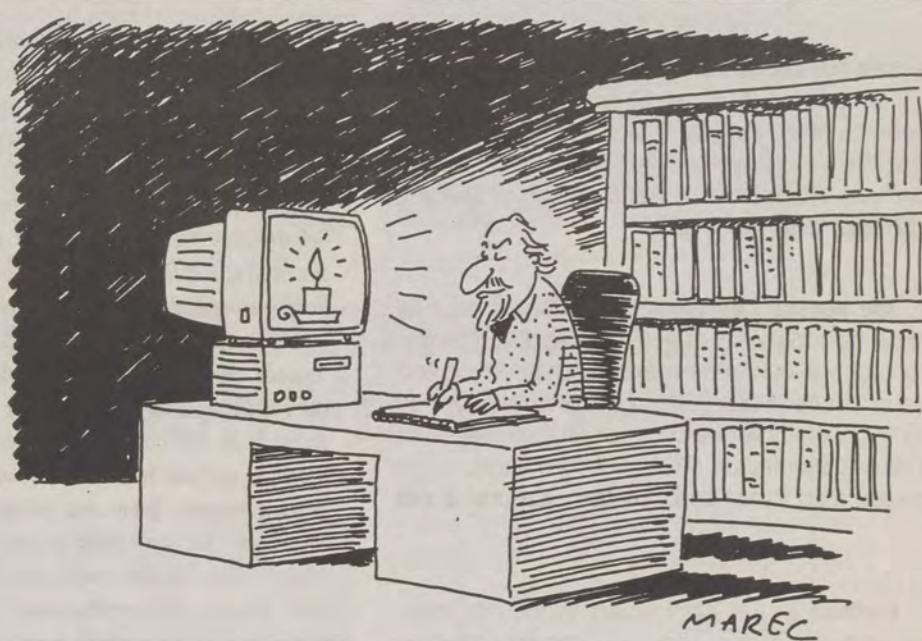
De bijdrage van Herwig Verleyen (zie voor deze publicist ook het weekblad *WIJ* van 11 december 1997) is een gedicht getiteld *Christus in Brussel* dat opgedragen werd aan Jan Vermeire, stichter van Poverello, de restaurants voor de armen en noodlijdenden. Hierbij één fragmeng uit dit lange, ontroerende en toch realistische gedicht: „Eerst was ik clochard. Onder het dak van Poverello / schonk hij mij zijn Wondere Visvangst: / soep met balletjes, boterhammen en schouderklopjes. / Daarna werd ik de hoer Maria Magdalena Dolorosa. / Op een barkruk, midden mijn gespannen roze web, / dronk hij de cocktail van mijn verdriet met veel soda en begrip”.

Alleen al deze twee bijdragen van deze twee wonderlijke West-Vlamingen rechtvaardigen de uitgave van dit boek.

Hendrik Carette

⇒ *Van alle stijlen thuis*. Tony Rombouts (Red.). Uitg. Facet, Antwerpen, 1997, 153 blz.,

Baarle-Hertog bezet

Herwig Verleyen

Currende

Paul en Erik van Nevel hebben hun naam en talent gemeen. Paul tast met zijn ensemble *Las Huelgas* de renaissance af en krijgt van het platenmerk Sony een vrijgeleide. Erik ontdekt schatten op een verborgen plek in Sint-Goedele en nam voor Eufoda een aantal CD's met werk van Vlaamse polyfonisten op. Toevallig staan ze dezelfde avond in Brussel, op wandelafstand van elkaar. Toch iets te veel van het goede.

Currende (Erik van Nevel) brengt in samenwerking met het barokorkest *Concerto '91* uit Amsterdam en een kruim van solisten een fragment uit de *Ode for Queen Mary* en de *Ode for St. Cecilia's day* van Haendel en Bachs stralend *Magnificat*. Voor het eerst zijn drie grote Engelse solisten verenigd: de sopraan Emma Kirkby, de tenor Anthony Rolf Johnson en de altus Michael Chance. De afwezigen, toch te talrijk, hebben eens te meer ongelijk.

Ik erken dat ik eerder ben afgestaan op de naam van Emma Kirkby dan op het programma. Ik hoorde haar jaren geleden op het festival in Brugge in Haendels *Messiah* en een geestige masque, een Engelse voorloper van de opera. Ik kocht mijn eerste CD met een opname van haar van Mozarts Motet *Exsultate, jubilate*. En haar opvallende verschijning was me bijgebleven als weggelopen uit een fresco van Fra Angelico of een doek van Van der Weyden. Dat engelachtige is er nog, ook in haar stem. Maar ook de andere solisten zingen helemaal in de barokstijl. De arabesken en de fiorituren zijn er maar in dienst van de tekst. Currende zit in het spoor van het *Monteverdi Choir* en de Duitse en Vlaamse traditie, een compliment voor zoveel zeggingskracht en expressie. De begeleiding van gamba, theorbé en fluit is af. Alleen zijn de natuurtrompetten niet in hun

Met Erik van Nevel en Currende wordt stilte hoorbaar...

dagje. De boeken zeggen dat Haendel een man van de wereld was en Bach introvert. Toch hoor ik momenten van bezinning bij Haendel en bij Bach flarden van schittering (het aanvangskoor van het *Magnificat*) en klanknabootsing in het „dispersit superbos” (*hij verstrooide de hoogmoedigen*). Zou eerstgenoemde niet eerder een benedictijn kunnen zijn tussen rijk versierde kapitelen en de cantor uit Leipzig een ontheven monnik uit een cisterciënzerabdij? Haendel schildert meer, Bach mijmert. Het applaus is gul. De stilte erna hoorbaar.

(wdb)

TITANIC

De 'Golden Globes' worden toegekend door de buitenlandse journalisten in Amerika. Als de nominaties dit jaar een voorafspiegeling zijn van de Oscaruitreiking wordt eens te meer bewezen dat Hollywood nog steeds valt voor de 'grote kanonnen', want 'Titanic' kreeg maar liefst 8 verschillende nominaties. De nominatie als beste film lijkt me iets te hoog gegrepen. Dat Kate Winslet een nominatie kreeg voor beste actrice is gewoon een must en Leonardo DiCaprio is waarschijnlijk een der beste jongste acteurs van dit ogenblik. Als beste actrice voor een bijrol zien we Gloria Stuart op de lijst staan, en haar rol als Old Rose blijft gewoon aan je kleven. James Cameron kreeg een nominatie voor beste regisseur, wel ja, want om de duurste film aller tijden tot een

goed einde te brengen, moet je gewoon een goede regisseur zijn. Dat is uiteraard iets makkelijker als je zelf het eveneens genomineerde script hebt geschreven. Dat James Horner - eveneens genomineerd - door Cameron gekozen werd voor de soundtrack bewijst eens te meer dat de regisseur smaak heeft. 'My heart will go on', de genomineerde song uit Titanic, is een melodietje dat blijft. Al met al is Titanic geen slechte film. Binnen de categorie van de zgn. 'blockbusters' (megaproducties) maakt hij dus een aangename uitzondering. (***)

NIEUW IN DE BIOS

LICHT

Dominique Deruddere zat laatst bij 'De Schalkse Ruiters' een beetje cynisch te doen over het aantal bezoekers voor de ietwat banale en bizarre 'Hombres Complicados', zonder er echter bij te vertellen, dat het verhaal van hemzelf en Marc Didden hem uit de hand was gelopen. Dat is Stijn Coninx niet overkomen met 'Licht', de verfilming van een verhaal over een ijskast die open en dicht gaat, en waarvan je je steeds afvraagt of het lampje (het 'Licht' van de titel dus) nu wel echt uit is. In ieder geval ben je blij dat het licht in de zaal terug aanfloopt. Maar om eerlijk te zijn, er zijn ook mensen die genieten van deze liefdesfilm, dat was duidelijk te zien aan enkele betraande gezichten. (**)

Willem Smeer

◆ MEDIALANDSCHAP ◆

The Barefoot Contessa Cynisch Hollywood-verhaal van een jonge vrouw die door haar mentor en regisseur tot megaster wordt gebombardeerd. Amerikaanse film van Joseph Leo Mankiewicz uit 1954 met Ava Gardner, Humphrey Bogart en Edmond O'Brien. **Zat. 17 Jan., VTM om 23u.50**

Joe versus the volcano Joe Banks krijgt te horen dat hij ongeneeslijk ziek is en gaat daarom in op het voorstel van een excentrieke miljonair om op een tropisch eilandje in een vulkaan te springen, „om de goden te sussen“. Romantische zwarte komedie van John Patrick Shanley uit 1990 met Tom Hanks, Lloyd Bridges en Meg Ryan. **Zon. 18 Jan., Kanaal 2 om 21u.**

Iceman In het poolgebied wordt het ingevroren lichaam ontdekt van een oermens. Na ont-dooling blijkt de man opnieuw tot leven te komen, maar expeditieleiden willen hem dissecteren in dienst van de wetenschap. Boeiende Amerikaanse SF-film van Fred Schepisi uit 1984 met John Lone, Timothy Hutton en Lindsay Crouse. **Maan. 19 Jan., BBC 1 om 0u.45**

Eisentein: un génie mal-aimé du Stalinsisme Thema-avond over de Russische cineast, theoreticus, schrijver en kunstenaar Sergej Eisentein n.a.v. zijn 100ste geboortedag op 23 januari. Sergey Eisenstein, de maker van *Pantserkruiser Potemkin* (1926), *Oktober* (1928) en *Alexander Nevsky* (1938), wordt algemeen als één der grootmeesters van de filmkunst beschouwd. Ook de volgende drie dagen wijdt Arte nog enkele programma's aan het werk van deze cineast. **Dins. 20 Jan., Arte vanaf 21u.45**

Bruce Willis en Damon Wayans trekken alle registers open in de actiethriller „The Last Boy Scout“, woensdag 21 Jan., Kanaal 2 om 21u.

Panorama: De Goelag van de gekken Reportage van Johan Depoortere over de rampzalige toestanden in de psychiatrische klinieken van Afo-nimo, een dorpje op 300 km ten oosten van Moskou. De directeur werd ontslagen nadat hij de vreselijke situatie in de media aanklaagde. **Don. 22 Jan., TV1 om 22u.15**

The River Wild Samen met haar vervreemde echtgenoot en haar zoontje waagt geschiedenis-lerares Meryl Streep zich aan een rafting-tocht op een wildwaterrivier. Aan boord bevindt zich ook een niets-ontziende schurk. Goed opgebouwde avonturenfilm van Curtis Hanson uit 1994. **Vrij. 23 Jan., VTM om 21u.20**

Eerste reportage: „Dag, het is hier X1.“ Een opgeruimde stem, een beetje die van Isabelle A. "Dat vind ik straf, zeg, dat jullie mij gevonden hebben." Wij, zoekend naar een passende toon: "U klinkt vrolijk, maar u bent dat wellicht niet." Schaterlach. "O, het beeld dat ze van een slachtoffer het liefst zien is dat van een hoopje ellende dat in een hokje wegduikt en niet meer durft piepen."

Tweede reportage: „Snipverkouden onder een lappendeken weggekropen, zit ze stilletjes in een hoekje van de divan te wachten op haar bezoek. Gini wordt ze graag genoemd, liever dan getuige met codenaam X1. (...) Gini is niet al te groot, beetje mollig, heeft een guitige lach, een vlotte fluwelen stem, draagt lange haren, bruinroze tint. In een zwarte broek en een witte slobbertrui heeft ze zich genesteld op een divan in de hoek van de huiskamer."

Geïnteresseerde lezers hadden al begrepen dat bovenstaand gegeven niet uit een programma van de 'Schalkse Ruiters' komt. De vraag is wel dezelfde 'Waar of niet waar?'. Het eerste stukje komt uit de inleiding van een interview met 'X1', getuige in de zgn. 'neven-dossiers', van De Morgen van zaterdag 10 januari j.l. Het tweede stukje komt uit Het Belang van Limburg, de maandag erop. Het is een kleine nuance, maar merkt u ook met ons op dat de intro van het tweede stukje toch minstens de indruk wekt dat X1 juist dat teruggetrokken hoopje ellende is? Tenminste: er lijken ons weinig parallellen tussen de wulpse Isabelle A. van 'Het Swingpaleis' en een dame die 'stilletjes in een hoekje van de divan zit'. Beide stukken zijn nochtans geschreven door journalisten die, naar mag worden verondersteld oprecht, hun weergave deden van hun eerste contact met dezelfde X1.

GELOVEN

Ook u werd de afgelopen week in uw krant gedwongen een keuze te maken: zijn de verhalen over kinderjacht in 'de bossen van Vlaanderen' waar of niet waar. Een uiterst moeilijke keuze want ze draait om geloven. Zonder gezien te hebben. En zelfs dan: iedereen kan David Copperfield zien vliegen ... Maar niemand gelooft deze wereldberoemde illusionist. Iedereen weet heus wel dat het waar is dat hij dingen doet die niet waar zijn.

Alleen is 'Psychiatrie' geen exacte wetenschap. 'Waar' of 'Niet waar' is daarin voor interpretatie vatbaar. Voor iedere psychiater die X1 ontorekeningsvatbaar verklaart, is er wel één te vinden die evenveel argumenten vindt die het tegendeel uitwijzen. Zoals inmiddels ook minstens één 'foutje' is ontdekt in het

Oorlog

Verhalen over de kruisboogjacht op naakte, blanke en Vlaamse kinderen door hooggeplaatste gedrogeerde mannen verkopen.

getuigenis van X1: een meisje dat ooit eens was weggelopen met een man-gehouden is niet vermoord. Ze is wel dood: omgekomen bij een verkeersongeval in de VSA. Vier jaar later. Dat is mogelijk een kleine geheugenstoornis van een zwaar getraumatiseerd slachtoffer. Het is mogelijk ook een zeer zware misrekening van iemand die intelligent en perfide genoeg is om met een schitterend verhaal op de proppen te komen.

MYTHOMANEN

Maar daar willen wij het niet over hebben. Wel over de manier waarop de media dat allemaal aanpakken. Mensen met een goed geheugen herinneren zich dat eind 1996 het woord 'mythomaan' gemeengoed werd. Het betekent zoiets als 'ziekelijke leugenaar' en de reden voor de populariteit van het woord lag in het gegeven dat Elio Di Rupo beschuldigd werd van pedofilie door, jawel, een mythomaan. Het bericht, finaal gebaseerd op beweringen van deze jongeman, werd niet de wereld ingestuurd door een roddelblad, maar door een 'kwaliteitskrant'. En datzelfde gebeurt nu ook met de verklaringen van X1. Al is De Morgen voorlopig voorzichtig genoeg om zelf geen andere grote namen te noemen,

maar alle verklaringen te leggen in de mond van een getuige. Zich daarmee indekkend tegen eventuele kritiek.

Die kritiek is er in overvloed, al moet hij volgens ons niet gaan over de inhoud, maar over de commerciële impact van zo'n 'primeur'. Want over de manier waarop De Morgen een ander marketing-technisch heeft aangepakt, zullen nu al wel enkele verhandelingen in de maak zijn. Want verhalen over de kruisboogjacht op naakte, blanke en Vlaamse kinderen door hooggeplaatste gedrogeerde mannen verkopen. Zoals ook die over 'Notaris X', zoals Luc Van der Kelen van Het Laatste Nieuws terecht opmerkte. Zoals ook die over SM'ende rechters die lichaamsdelen van hun echtgenote laten dichtnaaien. Zoals ook de 'Dagboeken van Hitler'. Vraag dat maar aan Der Spiegel ...

LEUGENS

Wat meer dan al deze sensatie te betreuren valt, is de manier waarop de concurrentiestrijd tussen journalisten en krantengroepen gevoerd wordt. Collega's er openlijk van beschuldigen moedwillig te liegen (niet: 'vergissen') in hun berichtgeving (De Morgen, 10 jan.) maakt waarschijnlijk wonden die erg moeilijk zullen helen. En is op zijn minst weinig collegiaal.

Andersom kan men De Morgen weinig verwijten. In de strijd voor de lezer verwijzen we daarbij opnieuw naar het dossier Di Rupo, maar ook naar het 'kinderkerkhof van Jumez'. Ter herinnering: een veroordeelde maakte van zijn vrije tijd in gevangenis gebruik om indianenverhalen te vertellen aan een celgenoot. Die vertelt ze, vriendelijk als hij is, op zijn beurt door aan het gerecht. Dat laat, opgejaagd als het is, half Wallonië omploegen. Zonder resultaat. Toen luidde het nochtans in alle 'verliezende' kranten dat het onderzoek in gevaar werd gebracht. Nu heet het bij de 'verliezers' dat De Morgen zich aan stemmingmakerij bezondigt. Telkens werd er ten overvloede op gewezen dat ook de journalisten van de 'verliezende' partij over dezelfde gegevens beschikten. En de dag nadien stonden inderdaad alle kranten vol. Met enerzijds afkeurende commentaren t.o.v. de krant die het bericht uitbracht, maar daarnaast ook de overtreffende trap van soortgelijke smeuge verhalen. We weten dat journalisten niet enkel uit zijn op sensatie. Maar wie wil er niet meer loon in het zakje?

Of dat een neergaande spiraal en externe controlecommissies met zich meebrengt zal de aandeelhouders overigens worst wezen. Als hun geld niet meer rendeert, zoeken ze gewoon elders hun geluk ...

VRT

Alhoewel reeds maanden terug beslist, bleef onze nationale omroep, ex-BRTN, nu de VRT, hardnekkig de oude naam gebruiken tot en met de nieuwjaarsnacht. Nu wordt schoorvoetend de nieuwe naam vermeld. Doch kennelijk moet sommigen daar het

woord "Vlaamse..." als een scheldwoord in de oren klinken en hun ogen blinken, want op de testbeelden, voor zo ver die te zien op de Brusselse kabel 's morgens, staat aan geen kanten het letterwoord VRT te zien! En waarom moeten de TV-2 programma's aangesmeerd worden onder eigenaardige nietszeggende namen als *Canvas* of *Ketnet*, terwijl naar goede

oude gewoonte nationale zenders, radio zowel als TV, meestal gekenmerkt worden met hun letterwoord + een cijfer dat het soort programma aangeeft. Mij goed dat men er een bijnaam aan wil geven, maar het kenmerken van een zender moet toch in de eerste plaats met zijn naam in letterwoordvorm. Voor vele kortzichtige taal- / land-

genoten kleeft aan het woordje "Vlaams(e) ..." kennelijk een niet nader bepaalde smet. Schrik voor de eigen Vlaamse identiteit...? Gek, de commerciële zender VTM heeft geen schrik van die V...

Hermann A. O. Wilms,
Vorst-Brussel

WEDERWOORD

Excuus

Het ingestuurde artikel 'Welk ziekenfonds wil een Vlaams gezondheidsbeleid?' (WIJ, 8 jan. j.l.) heeft bij enkele lezers kwaad bloed gezet. Niet zozeer de inhoud van het artikel dan wel de vermelding van het gratis telefoonnummer ten behoeve van lezers die een overstap naar een ander ziekenfonds zouden overwegen.

De redactie biedt allen die zwaar tillen aan deze verdoken reclame verontschuldiging aan.

WIJ

Babelse verwarring

Dat volkeren onderdrukt worden of in armoede leven, lossen de andere landen niet op door alle vluchtenden op te nemen. Ook niet met het ophefmakend gelegenheidsmedelijden, zoals met de Koerden.

Er bestaat een babelse spraakverwarring door de terughoudende mening over toelating van vreemden, als racisme te betitelen. Racisme bestaat enkel in abnormale toestanden. Racisme zou niet bestaan als iedereen in zijn eigen huis bleef. (WIJ, 8 jan. j.l. „Recht op vluchten”)

Hier moeten wij zo géén grote mond opzetten. Er bestaat wel iets véél erger dan racisme: onverdraagzaamheid! Onder elkaar komen wij al niet overeen. Nooit waren er zo veel echtscheidingen. Is het niet schijnheilig vreemden met een andere cultuur te verdragen en dagelijks ruzie te maken in eigen kring?

Los het eenvoudig op. Dat de enkelingen die absoluut vreemden willen, ze in eigen kring opnemen, werk bezorgen en betalen. Help de mensen in hun eigen land, als het mag van de leiders daar. Zet de leiders onder stevige collectieve druk wanneer ze verkeerd handelen. Met een „recht op afstraffing” i.p.v. „recht op vluchten”.

Doe dat desnoods manu militari, met een internationale politie. Is géén nieuws want in het verleden werden regelmatig volkeren „bevrijd” van het juk. En nu doet de UNO hetzelfde. Hetzij te beperkt en te slap.

Een paar nuchtere vragen. Hoe doen het de miljoenen mensen die rustig in hun land leven? Zij die géén last hebben van vervolgingen? Wat hebben de vervolgd in hun land uitgespookt? Het zou nogal een grap zijn als wij alle „vervolgd en opstandigen” zouden opnemen. Hun land van herkomst loopt leeg en de leiders staan er beteuterd te kijken. Een rijk zonder onderdanen!

Wij vergeten echter het voornaamste. Volksverhuizingen ontstaan hoofdzakelijk uit economische redenen. Zo zijn „de Amerikanen” ontstaan. Wij verwarren medelijden met economie en hebben aldus een reden te meer om elkaar in eigen kring op de kap te zitten! Lijkt wel een

bezigheidstherapie te worden. Intussen sterven nog jaarlijks miljoenen kinderen aan ondervoeding. Terwijl wij hier twisten om enkelingen.

W. Degheldere,
Brugge

28ste Kunst- en Antiekbeurs van Vlaanderen

Van zaterdag 31 januari tot en met zondag 8 februari 1998, loopt in de Sint-Pietersabdij te Gent de „Kunst- en Antiekbeurs van Vlaanderen”, ingericht door de Gilde van Vlaamse Antiquairs. Meer dan dertig vooraanstaande Vlaamse antiquairs en kunsthandelaars zullen er in het eeuwenoude kader van de abdij hun mooiste collecties tonen.

EERTIJDEN EN...

Het aanbod in de Sint-Pietersabdij is zoals elk jaar zeer verscheiden: zilverwerk, tapijten, oude juwelen, meubilair vanaf de middeleeuwen tot en met de Biedermeier-periode, porselein en aardewerk, beeldhouwwerk, pre-Columbiaanse kunst, siervoorwerpen uit de Art Deco-periode, wandtapijten, textiel, boekdrukkunst en gravures, klokken, archeologische vondsten, enz... Bovendien wordt er een zeer ruim scala getoond aan schilderkunst vanaf de klassieke periode tot vandaag.

Maar wat er ook getoond wordt haalt het niveau van museumkunst.

...HEDENDAAGS

Sinds enkele jaren biedt de beurs in de St.-Pietersabdij naast antiek ook een fraai gestoffeerd aanbod aan schilderijen en beeldende kunst.

Totnogtoe zagen de bezoekers voornamelijk oude kunst en meesters uit de 19de eeuw, van romantici tot en met impressionisten.

Sedert 3 jaar echter biedt de beurs ook een luik aan waarin hedendaagse beeldende kunst aan bod komt. Deze confrontatie van vroegere en eigentijdse kunstenaars wordt dit jaar voortgezet en voegt een interessante nieuwe dimensie toe aan het concept van deze beurs.

CERTIFICAAT

Een commissie van experts en conservators waakt met de nodige strengheid over de authenticiteit en het niveau van het tentoongestelde antiek. Vooraf worden de aangeboden stukken grondig gekeurd. Kwalitatief minder goede objecten

Een zeer fraai koffieservies, versierd met goud op blauwe ondergrond. Begin 19de eeuw.

worden strikt geweerd. Op die manier draagt de Gilde er toe bij om de antiek liefhebber te beschermen. De deelnemers zijn er toe gehouden de kopers een degelijk certificaat te overhandigen. De antiekbeurs van Vlaanderen is één van de zeldzame kunst- en antiekbeursen waar elk jaar opnieuw dezelfde gerenommeerde antiquairs terugkeren. Doordat dit evenement een uitzonderlijke uitstraling heeft, tot ver buiten onze grenzen, geldt deze beurs als een referentiekader voor de Vlaamse antiekhandelaars.

Vaste bezoekers aan de beurs in de St.-Pietersabdij kunnen dan ook elk jaar opnieuw een aantal bekende antiquairs ontmoeten en kennis maken met hun jongste aanwinsten en met uitzonderlijke en waardevolle stukken die ze te Gent voor het eerst aan het grote publiek tonen.

VOOR IEDERS BEURS

Het is de stelregel van de Gilde om strenge normen aan de dag te leggen wat het niveau van de aangeboden stukken betreft. Anderzijds maken de Vlaamse antiquairs er een punt van om betaalbare prijzen te hanteren, ze streven naar de beste verhouding prijs/kwaliteit en dat terwijl er topstukken aangeboden worden.

Voor de liefhebbers met een bescheiden budget zijn er koopjes te doen: degelijke stukken in Delfts aardewerk, mooie regionale meubelen, oude prenten of schilderijen van kleine meesters; om maar

PS. De redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

enkele voorwerpen te noemen. Alle tentoongestelde stukken worden vooraf door een onafhankelijke commissie van experts, kunsthistorici en conservators gekeurd. Voorwerpen die niet voldoen qua authenticiteit of kwaliteit worden onherroepelijk uit de beurs verbannen. De kopers kunnen een certificaat bekomen met een precieze beschrijving en datering van hun aankoop. Tijdens de Antiekbeurs van Vlaanderen wordt ook aandacht besteed aan de restauratie en conservering van oude kunstwerken. Kunstrestaurateurs en klokkenmakers demonstreren hun vaardigheden.

MET WIJ NAAR GENT!

De 28ste Kunst- en Antiekbeurs van Vlaanderen wordt gehouden van zaterdag 31 januari tot en met maandag 9 februari 1998 in de Sint-Pietersabdij te Gent. Alle dagen van 14 tot 20u., zaterdag en zondag van 11 tot 20u. Inkomprijs: 300 fr., catalogus 200 fr. 20 X 2 WIJ-lezers kunnen echter gratis naar Gent. Liefhebbers vullen bijgaande JA-bon in en sturen deze voor vrijdag 23 januari a.s. naar onze redactie. Bij lottrekking zullen de gelukkigen worden aangeduid.

HAAL MEER UIT

2 X 20 WIJ-LEZERS NAAR GENT!

JA, een bezoek aan de Kunst- en Antiekbeurs van Vlaanderen zint ons wel.

Voornaam:

Naam:

Adres:

.....

Handtekening:

Sturen naar: Redactie WIJ, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel. Faxen kan ook: 02/219.97.25

Onlangs werden de bevindingen van een studie over de kennis van de Vlamingen en hun houding tegenover de Vlaamse overheid bekendgemaakt. Een aantal onderzoeksresultaten handelt tevens over natiegevoelen, Vlaamse identiteit en het imago van de Vlaamse tegenover de federale overheid. Wij licht toe.

♦ UITSMIJTER ♦

De studie *De kennis van de Vlamingen en hun houding tegenover de Vlaamse overheid* werd in opdracht van de Vlaamse regering uitgevoerd. Bart Cramb , Jaak Billiet en Marc Swyngedouw, allen verbonden aan het Interuniversitair Steunpunt Politiek Opinieonderzoek (ISPO), namen er de leiding van op. In de media werd op spectaculaire, maar nogal oppervlakkige wijze over het uitgebreide onderzoeksrapport belicht. Sommige bevindingen zijn inderdaad onthutsend, soms hilarisch, dan weer erg pijnlijk of verontwaardigend. Vooral het negatief beeld dat de burger van de overheid heeft, stemt tot nadenken. Overigens hebben de Vlamingen een onvoldoende begrip van de politieke instellingen en is er een manifest gebrek aan belangstelling voor de overheidsinstellingen. In de steeds complexere samenleving, gekenmerkt door ondoorzichtige staatsstructuren en toenemende informatiebronnen, neemt de algemene politieke kennis eerder af dan toe. Het mede daardoor ontstane "onbewuste burgerschap" voedt het wantrouwen in de politiek.

IDENTITEIT

Sommige kranten of weekbladen, van wie men het niet zou verwachten, gingen krampachtig de bevindingen over natiegevoelens of Vlaamse identiteit uit de weg. De krant *De Morgen* besteedde er wel aandacht aan. In het rapport staat immers geschreven dat de ondervraagde Vlamingen zich in de eerste plaats als Belg beschouwen (35,8 %), nadien volgt de gehechtheid aan het gemeentelijk niveau (31,6 %), de derde groep aanziet zich als Vlaming (22,4 %). Opvallend is de geringe betrokkenheid bij zowel het Europees (5,7 %) als het provinciaal niveau (2,7 %). De wetenschappers merken wel op dat de volgorde van de antwoordcategorieën een beduidende invloed op de onderzoeksresultaten heeft. Wat op de eerste plaats van de antwoordlijst staat, in dit geval "inwoner van gemeente/stad", scoort hoger dan de andere antwoordmogelijkheden. In 1991-1992 stond "Vlaming" bovenaan de lijst, waardoor 39% van de ondervraagden zich in de eerste plaats als Vlaming beschouwde. Bovendien kan uit de bekomen cijfers ook iets anders worden afgeleid dan dat de Vlaming hoofdzakelijk het Belgicisme zou ondersteunen. Ons inziens kan men gerust gewagen van een "integraal regionalisme". De respondenten laten vooral hun betrokkenheid tot Vlaanderen, de Vlaamse gemeenten en Vlaamse provincies zien.

Overigens schort er naar onze mening één en ander aan de vraagstelling. Zo wordt het concept "Houding tegenover Vlaamse identiteit" gemeten door zeven uiteenlopende stellingen, waarop de ge nter-

viewde kan antwoorden met "helemaal oneens", "eerder oneens", "noch eens, noch oneens", "eerder eens" of "helemaal eens". Om "Vlaamse identiteit" te meten, luidt de eerste stelling als volgt: "Ik voel mij Belg en omdat ik toevallig in Vlaanderen geboren ben, ben ik ook Vlaming." Dit is een gemanipuleerde stelling. Je moet eerst en vooral als respondent behoorlijk bij de pinken zijn om de werkelijke inhoud van deze door de interviewer voorgelezen zin te vatten. Want het woord "toevallig" speelt blijkbaar voor de onderzoekers een

belangrijke rol. Of de respondent dat ook zo heeft ervaren, is zeer de vraag. Dat neemt niet weg dat de wetenschappers onomwonden besluiten dat "70% zich eerder toevallig Vlaming noemt" (35% van de ondervraagden antwoordde met "eerder eens"; 35% met "helemaal eens"). De onderzoekers voegen aan hun besluit toe "dat slechts 17% van de ondervraagden het niet met de stelling eens is." Het woord "slechts" is hier misplaatst. Een behoorlijk aantal ondervraagden verwierp nauwelatend of de zin "ik voel me Belg" of kon zich niet verzoenen met het "toevallig in Vlaanderen geboren zijn." En dan hebben we het nog niet over de wetenschappelijk onverantwoorde omgekeerde logica in de vraagstelling. Ons werd steeds geleerd dat bij kwantitatieve analyse, zoals een dergelijk onderzoek heet, het noodzakelijk is te meten wat moet gemeten worden. Welnu, als de Vlaamse identiteit wordt nagegaan dan moet de stelling luiden: "Ik voel me Vlaming en omdat ik..."

UNDERDOG-GEVOEL

Bovendien staat nergens in het rapport vermeld op basis van welke wetenschappelijke defini eringen, hypothesen of theoretische uitgangspunten het concept "Vlaamse identiteit" wordt nagegaan. Blijkbaar verbinden de academici Vlaamse identiteit met het zich afzetten tegenover een andere bevolkingsgroep of met de creatie van een vijandbeeld. Zo moesten de ondervraagden hun mening geven op de stelling: "Ik vind het onderscheid tussen Vlamingen en Walen geforceerd." Indien men niet per se wou uitgaan van een vooronderstelling, maar wel van een eventuele vaststelling dat had de zin: "Er is een onderscheid tussen Vlamingen en Walen" volstaan. Wie het daar niet mee eens was kon dit probleemloos bekendmaken. Hoe dan ook, de meerderheid van de ondervraagde Vlamingen laat - gelukkig maar - uitschijnen niet van een "gefor-

ceerde" tegenstelling tussen de bevolkingsgroepen te willen weten. De onderzoekers hebben alvast uit al hun verzamelde cijfers kunnen opmaken "dat een grote groep Vlamingen hun Vlaamse verbondenheid enigszins relateert." Tegelijk ontkrachten ze deze conclusie door ook te schrijven "dat Vlaanderen voor de Vlaamse be-

Fier Vlaming te zijn?

volking toch wel veel betekenis heeft." Dat zal wel, liefst 73% van de respondenten bevestigt de stelling: "Vlaanderen is een kleine regio, maar mag grote ambities hebben." Wat bijzonder opvalt, maar de wetenschappers blijkbaar is ontgaan, is de contradictie tussen de ambitieuze vooruitzichten en het "underdog-gevoel". 35% van de ondervraagden meent "dat we te weinig opkomen voor onze Vlaamse eigenheid; 59% is van oordeel dat "een Vlaming te weinig voor zichzelf opkomt en zich wat laat doen." Deze gegevens komen perfect overeen met de bevindingen van de sociologe Denise Van Dam die in 1992 een doctoraatsstudie maakte over de "Culturele beeldvorming bij de Vlaamse en Waalse leidinggevende klasse". Ook zij kwam tot het besluit dat "de alomtegenwoordigheid van kernwoorden als onderdrukking en strijd deel uitmaken van hun (nvdv. Vlaamse leidinggevende klasse) basisidentiteit (zie *Vlaanderen Morgen*, 1997, 1)

NATIE-STAAT

Ook uit het onderzoek van Van Dam bleek dat de Vlaamse elite de Vlaamse regio als een natie-staat-in-wording ziet. Het ISPO-onderzoek leert dat zes jaar later de Vlaamse bevolking de "wordingsfase" heeft overstegen. Precies die nationalistische kenmerken als de overtuiging te behoren tot hetzelfde volk, hetzelfde grondgebied en dezelfde taalgroep, worden respectievelijk door 70, 56 en 66% van de ondervraagden onderschreven. De wetenschappers brengen deze kenmerken onder in het concept "sociale groeperingen." Dat is - deze keer - mooi meegenomen, want daarmee erkennen ze dat het volksnationalisme sociaal bepaald is. Het heeft ons bovendien uitermate verwonderd dat andere collectieve entiteiten - zoals sociale klasse, beroepsgroep, levensbeschouwing of leeftijdsgroep - nog slechts weinig animo opwekken.

Tevens interessant om weten is dat de Vlaamse bevolking - in tegenstelling tot wat sommige progressieve Vlaamse intellectuelen beweren - de Vlaamse overheid geenszins als "conservatief" kenmerkt. De in sommige kringen hardnekkige overtuiging dat het Vlaamse beleid behoudsgezinder of rechtser is dan het beleid van de federale overheid wordt door de ondervraagden tegengesproken. In vergelijking met de federale overheid, heeft de Vlaamse overheid een meer vernieuwend, efficiënt, toegankelijk, bekwaam en spaarzaam imago. De Vlaming heeft dan ook meer vertrouwen in de Vlaamse overheid dan in de federale overheid. Overigens ervaart de Vlaming de Vlaamse overheid als het bestuursniveau dat het dichtst bij de bevolking staat. Bovendien spijgt het democratisch surplus van het Vlaams parlement in het oog. De Vlaamse verkozenen, zo beoordelen de respondenten, staan onafhankelijker tegenover hun regering dan hun federale collega's.

BELGIË-VLAANDEREN

Tot slot dit: het valt op dat de Vlaming de solidariteit met de bevolking onder de taalgrens niet zomaar wil opgeven. Voorlopig worden volgens de geïnterviewden bevoegdheden als armoede en werkloosheid best door het Belgisch niveau waargenomen. Voorlopig, want ook de overdracht van deze en andere bevoegdheden naar het Europees niveau enerzijds en naar de gemeentelijke overheid anderzijds staan op het prioriteitenlijstje van de ondervraagden. Daaruit besluiten dat de voor dit land kenmerkende tegenstelling tussen de Belgische federatie en de regio's tot het verleden behoort, zou een vergissing zijn. Deze keer niet enkel de politieke elite, zoals wetenschappers vaak beweren, maar ook de Vlaamse bevolking, zoals het onderzoek aantoonde, lijkt sterk verdeeld over de al dan niet overdracht van bevoegdheden als belastingen en sociale zekerheid naar de gewesten. Bij de antwoorden hieromtrent wordt de middenpositie of de neutrale houding nauwelijks ingevuld. Er tekenen zich dan ook twee sterk gepolariseerde groepen af. 30% van de ondervraagden geeft eerder de voorkeur aan het overhevelen van het gehele Sociale Zekerheidspakket naar de gewesten, 43% houdt deze bevoegdheid liever bij de federale overheid. 40% van de Vlamingen lijkt eerder gewonnen om de belastingbevoegdheid aan Vlaanderen toe te kennen, 43% verzet zich daartegen.

(evdc)

Een overgrote meerderheid van de Vlaamse bevolking ervaart de Vlaamse natiegevoelens als een natuurlijk gegeven.